

Spis treści

<i>I. WPROWADZENIE</i>	1
<i>II. CEL I ZAKRES PROGRAMU</i>	2
<i>III. OKRES OBJĘTY PROGRAMEM</i>	3
<i>IV. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU</i>	3
<i>V. DIAGNOZA</i>	4
1. Ogólna charakterystyka gminy	4
1.1. Położenie i podział administracyjny	4
1.2. Demografia	5
1.3. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze	5
1.3.1. Zarys historii	5
1.3.2. Przemysł	7
1.3.3. Bezrobocie i rynek pracy	7
1.3.4. Rolnictwo	7
1.3.5. Turystyka	7
1.3.6. Infrastruktura społeczna	7
1.3.7. Infrastruktura techniczna	8
1.3.7.1. Układ komunikacyjny	8
1.3.7.2. Zaopatrzenie w wodę	8
1.3.7.3. Gospodarka ściekowa	8
1.3.7.4. Zaopatrzenie w ciepło	8
1.3.7.5. Telekomunikacja	8
2. STAN ŚRODOWISKA	8
2.1. Ukształtowanie terenu	8
2.2. Warunki klimatyczne	9
2.3. Zanieczyszczenia powietrza	10
2.4. Wody podziemne	10
2.5. Wody powierzchniowe	11
2.6. Budowa geologiczna	12
2.7. Przyroda	13
2.7.1. Lasy	13
2.7.2. Zadrzewienia	13
2.7.3. Formy ochrony przyrody	14
3. Główne źródła zagrożeń środowiska w gminie Młodzieszyn	16
3.1. Zagrożenia wód podziemnych	16
3.2. Zagrożenia wód powierzchniowych	17
3.3. Zagrożenia dla powietrza	17
3.4. Zagrożenia związane z transportem	17
3.5. Poważne awarie	17
3.6. Gospodarka odpadami	18
3.7. Hałas	18
3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne	18
3.9. Zagrożenia globalne	19
<i>VI. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM</i>	20
1. Główne cele polityki ekologicznej państwa	22
2. Limity krajowe	24
3. Cele polityki ekologicznej województwa mazowieckiego	24
4. Cele i priorytety ekologiczne powiatu sochaczewskiego	26
<i>VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE OBJĘTE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA</i>	28
<i>VIII. PROGRAM ZDANIOWY</i>	30
1. Poprawa jakości powietrza	30
2. Rozbudowa sieci wodociągowej	32
3. Gospodarka odpadami	32
4. Promocja środowiska naturalnego gminy	33
<i>IX. WSKAŹNIK ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU</i>	34
<i>X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA</i>	34
1. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	34
2. Fundacja EkoFundusz	36
3. Inne fundacje	36
4. Fundusze ekologiczne Unii Europejskiej	36
5. Banki, Inwestycje leasingowe	37
<i>XI. Uwarunkowania realizacji programu</i>	37
<i>XII. Wdrażania i monitoring programu</i>	38

I. WPROWADZENIE

1. Założenia ogólne

Obowiązek zapewnienia ochrony środowiska (oraz co się z tym wiąże zapewnienie realizacji zasad zrównoważonego rozwoju) wynika z Konstytucji RP, która uznaje te wartości za jedne z podstawowych zasad ustrojowych Polski. Dodatkowo Konstytucja stanowi, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłemu pokoleniu.

Za podstawowy dokument w ochronie środowiska ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001, nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) uznaje „Politykę ekologiczną państwa”.

Narzędziem do realizacji Polityki ekologicznej państwa są wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, których nadrzędnym celem jest prowadzenie działań na rzecz utrzymania bądź przewrócenia równowagi przyrodniczej poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości.

Przedłożony program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Gminy Młodzieszyn do 2010 roku określa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, główne cele i priorytety ekologiczne w gminie. Ważnym elementem programu jest określenie kierunków i harmonogramu działań, które pozwolą na realizację przyjętych celów. Opracowanie to wyznacza obecną i przyszłą politykę ekologiczną gminy, obejmującą okres do 2010 roku.

Program wykonany został na podstawie „Wytycznych sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2002 r. oraz Programów ochrony środowiska województwa mazowieckiego i powiatu sochaczewskiego.

2. Podstawy prawne

Obowiązek wykonania Programu ochrony środowiska wynika z artykułu 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami), który stanowi, że rada gminy sporządza program ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa.

Programy ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami tworzone są przez administrację samorządową na szczeblu województwa, powiatu i gminy, w przypadku Gminy Młodzieszyn przez Wójta będącego organem wykonawczym.

Program, zgodnie z art. 14 powyższej ustawy, powinien określać wymagania odnoszące się do polityki ekologicznej państwa, a w szczególności:

- cele i priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Przygotowany przez organ wykonawczy projekt programu ochrony środowiska przedstawiany jest następnie do zaopiniowania organowi wykonawczemu jednostki wyższego stopnia, w przypadku programu gminnego organem opiniującym jest Zarząd Powiatu Sochaczewskiego.

W ostatecznej postaci program powinien mieć postać uchwały rady gminy. Z wykonania programu sporządzane będą co 2 lata raporty, który przedstawiane będą Radzie Gminy.

Jednocześnie Art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) zobowiązuje radę gminy do opracowania planu gospodarki odpadami, który stanowić ma część programu ochrony środowiska.

Plan ten winien określać:

- aktualny stan gospodarki odpadami w gminie, ich charakterystykę jakościową i ilościową,
- prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Projekt gminnego planu gospodarki odpadami winien być, zgodnie z powyższą ustawą, zaopiniowany przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu. Wójt gminy winien składać co 2 lata radzie gminy sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami, a nie rzadziej niż co 4 lata plan ten powinien ulegać aktualizacji.

II. CEL I ZAKRES PROGRAMU

Głównym celem Programu jest określenie polityki ekologicznej gminy Młodzieszyn wynikającej m.in. z „Planu gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim do 2010 r.” realizującego politykę ekologiczną państwa.

Najważniejsze problemy i cele zawierają następujące, przyjęte przez Parlament lub Rząd dokumenty krajowe.

- Polityka ekologiczna państwa (1991r.) i II Polityka ekologiczna państwa (2001r.),
- Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 – 2010 (2002r.),
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2004 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010,
- Konwencje i porozumienia międzynarodowe podpisane i ratyfikowane przez Polskę.

Program uwzględnia uwarunkowania wojewódzkie i powiatowe wynikające z:

- Strategii rozwoju województwa mazowieckiego,
- projektu Regionalnego programu operacyjnego dla województwa mazowieckiego na lata 2004 – 2006 (2004r.),
- Programu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego
- Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego
- Programu ochrony środowiska oraz plan gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim.

Program ochrony środowiska dla gminy Młodzieszyn na lata 2004 – 2010 określa:

- aktualną diagnozę stanu środowiska i główne przyczyny tego stanu,
- główne problemy ekologiczne gminy,
- priorytetowe cele i działania w podziale na krótkoterminowe (lata 2004 – 2006) i długoterminowe (do roku 2010),
- harmonogram zadań w zakresie poprawy stanu środowiska w gminie,
- instrumenty prawne i ekonomiczne niezbędne do wdrożenia Programu,
- system monitoringu i zarządzania środowiskiem,
- promocję Programu i edukację społeczną.

Szczegółne rozwinięcie Programu stanowi Plan gospodarki odpadami.

Program ochrony środowiska dla gminy Młodzieszyn będzie wykorzystany do:

- strategicznego zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska,
- racjonalnej gospodarki przestrzennej i rozwoju przedsiębiorczości zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju gminy,
- tworzenia programów operacyjnych dla gminy,
- planowania budżetu gminy,
- ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej,
- działań w zakresie edukacji ekologicznej.

III. OKRES OBJĘTY PROGRAMEM

Program ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami opracowany jest na lata 2004 – 2010 i jest on zbieżny z Planem gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim do 2010 r.”. Zawiera on zadania dla dwóch faz:

- cele krótkoterminowe – lata 2004 – 2006
- cele długoterminowe do roku 2010.

Ocena i weryfikacja realizacji zadań programu dokonywana będzie zgodnie z wymogami ustawy: co 2 lata od przyjęcia Programu. Aktualizacja zarówno programu ochrony środowiska jak i planu gospodarki odpadami może nastąpić po upływie nie dłuższym niż 4 lat.

IV. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Opracowanie „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami” zlecono Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu „SO” w Nowym Miszewie. Z wykonawcą opracowania stale

współpracował etatowy pracownik Urzędu Gminy zajmujący się m.in. sprawami z zakresu ochrony środowiska, który zebrał niezbędne dane i informacje, konieczne do sporządzenia programu i planu.

Prace nad tworzeniem programu i planu rozpoczęły się w kwietniu 2004 r. Harmonogram prac przewidywał sporządzenie do 30.06.2004 r. - projektu programu i planu gospodarki odpadami.

W trakcie prac nad Programem:

- dokonano oceny relacji pomiędzy programami na szczeblu centralnym, wojewódzkim i powiatowym,
- określono priorytetowe działania na lata 2004–2006 i 2006– 2010 oraz programy zadaniowe skoordynowane ze „Programem ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego”, „Strategię rozwoju województwa mazowieckiego”, „Programem ochrony środowiska dla powiatu sochaczewskiego”, „Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego” i „Planem gospodarki odpadami dla powiatu sochaczewskiego”,
- sprecyzowano uwarunkowania realizacyjne Programu w zakresie rozwiązań prawnych, ekonomicznych, przestrzennych, społecznych i związanych z implementacją prawa i procedur unijnych,
- określono sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu.

Prace nad opracowaniem Programu przebiegały zgodnie z przyjętym harmonogramem. Uwzględniając charakter opracowania i przyjętą metodę, Program reprezentuje podejście:

- całościowe, uwzględniające wszystkie komponenty środowiska i wszystkie zewnętrzne implikacje,
- selektywne, eksponujące procesy i problemy o decydującym priorytetowym znaczeniu dla realizacji zasad ekorozwoju gminy,
- problemowe, zmuszające do analizowania całych łańcuchów przyczynowo-skutkowych i aktywnego, twórczego interpretowania diagnozy, celów i zadań,
- prognostyczne, zapewniające stałe wzbogacanie Programu w miarę dokonywanych postępów.

Jako punkt odniesienia dla Programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2003 r.

Program został opracowywany zgodnie z metodologią właściwą dla planowania strategicznego polegającego na:

- określeniu diagnozy stanu środowiska w gminie Młodzieszyn we wszystkich komponentach środowiska oraz zdefiniowanie głównych problemów gminy,
- przedstawieniu celów strategicznych służących poprawie stanu środowiska w gminie oraz wskazanie kierunków działań wraz z opracowaniem programów operacyjnych dla poszczególnych komponentów środowiska,
- przedstawieniu uwarunkowań realizacyjnych Programu w zakresie rozwiązań prawno-instrumentalnych, źródeł finansowania, systemu zarządzania środowiskiem i Programem,
- określeniu zasad monitorowania efektów wdrażania Planu.

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620)
- Krajowy plan gospodarki odpadami – załącznik do uchwały Nr 219 Rady Ministrów z 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami (M.P. Nr 11, poz.159),
- Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego – strony internetowe Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego,
- Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami powiatu sochaczewskiego.
- „Zapobieganie i ograniczanie zanieczyszczeń” Tom III – Plany i Programy ochrony środowiska” – Phare, Warszawa 2004 r.
- „Program rozwoju lokalnego gminy Młodzieszyn na lata 2004-2006” – Biuro Realizacji Inwestycji „BIS” Zbigniew Rybka
- „Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, gmina wiejska Młodzieszyn” – Urząd statystyczny w Warszawie , Warszawa 2004 r.

V. DIAGNOZA

1. Ogólna charakterystyka gminy

.1. Położenie i podział administracyjny

Gmina Młodzieszyn położona jest na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie sochaczewskim. Gmina graniczy z 4 gminami powiatu sochaczewskiego:

- na zachodzie z gminą Iłów
- na południowym-zachodzie z gminą Rybno,
- na południowym-wschodzie z gminą Sochaczew,
- na wschodzie z gminą Brochów.

Siedzibą władz lokalnych jest wieś Młodzieszyn znajdująca się w odległości około 55 km na zachód od Warszawy. Przez gminę przebiega ważny szlak komunikacyjny biegnący ze wschodu na zachód Polski. Wybudowana nowa przeprawa mostowa w Wyszogrodzie na rzece Wiśle, nowoczesny odcinek drogi krajowej nr 50 (pierwsza w Polsce tego typu konstrukcja drogowa), rozbudowana i w dalszym ciągu modernizowana droga krajowa nr 50 łącząca się z drogą krajową nr 2 sprawia, że Gmina Młodzieszyn jest doskonałym miejscem dla inwestorów, pragnących podjąć działalność na tym terenie.

Gmina Młodzieszyn zajmuje obszar 117,1 km². Jest gminą wiejską, składa się z 21 sołectw - Adamowa Góra, Bieliny-Olszynki, Bibiampol, Helenka, Helenów-Skutki, Januszew, Juliopol, Justynów, Janów, Kamion, Leontynów, Marysin, Młodzieszyn, Młodzieszyniek, Nowe Mistrzewice, Mistrzewice, Nowa Wieś, Radziwiłka, Rokicina, Stare Budy, Witkowice.

.2. 1.2. Demografia

Gminę Młodzieszyn zamieszkuje 5642 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosi 48,2 osób/km². Migracja ludności wynosi 64 osoby. Na przestrzeni lat 1998-2003 zaobserwowano spadek liczby ludności o około 188 osób.

Tabela1. Charakterystyka demograficzna gminy Młodzieszyn

Sołectwo	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych
Adamowa Góra	340,44	189	70
Bibiampol	270,63	134	47
Bieliny	229,30	29	24
Budy Stare	641,36	264	80
Helenka	311,55	255	66
Helenów	263,18	87	62
Januszew	820,63	153	56
Janów	697,01	559	155
Juliopol	838,73	714	180
Justynów	294,64	114	34
Kamion	986,64	819	192
Leontynów	269,55	70	31
Marysin	172,65	29	19
Sołectwo	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych
Mistrzewice	487,97	210	62
Mistrzewice Nowe	311,76	76	32
Młodzieszyn	832,05	1273	189
Młodzieszyniek	375,87	114	36
Nowa Wieś	372,09	25	49
Radziwiłka	304,84	63	25
Rokicina	354,59	68	29
Witkowice	1059,22	397	89
	10234,7	5642	1527

W strukturze ludności według wieku, tak jak i w całym kraju i w województwie mazowieckim występuje tendencja wzrostu liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób pozostających w wieku produkcyjnym.

.3. 1.3. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze

1.3.1. Zarys historii

Pierwsza wzmianka o Młodzieszynie pochodzi z dokumentu księcia Bolesława III z 1349 roku. W 1464 roku kościół w Młodzieszynie otrzymał lokację. Fundatorem kościoła był Książę Mazowiecki Jan. Szczególnie pomyślny okres dla rozwoju Młodzieszyna to wiek XVI. Sytuacja ekonomiczna wsi uległa pogorszeniu po wojnie i zniszczeniach dokonanych przez Szwedów. W 1850 roku powstała tu cukrownia, która stała się jednym z największych zakładów przemysłowych w powiecie. Do dziś zachowały się dwa budynki mieszkalne dla robotników oraz część zabudowań fabrycznych. Obszar ten leżący przy ujściu Bzury do Wisły wielokrotnie stawał się miejscem działań wojennych. W okresie I Wojny Światowej toczyły się w tym rejonie walki pozycyjne nad dolną Bzurą, z tego okresu pochodzą liczne cmentarze znajdujące się w rejonie Młodzieszyna. We wrześniu 1939 roku, w czasie Bitwy nad Bzurą, teren Gminy Młodzieszyn stał się znów miejscem krwawych zaciętych walk. Trwająca blisko dwa tygodnie bitwa toczona wzdłuż Bzury od Łęczycy aż do Kamiona była największym polskim działaniem ofensywnym w wojnie obronnej 1939 roku. Uczestniczyło w niej ponad 150 tys. żołnierzy armii „Poznań” i „Pomorze” pod wspólnym dowództwem gen. Tadeusza Kutrzeby. W bitwie tej zginęło na tym terenie około 3 tys. żołnierzy, którzy pochowani zostali na cmentarzu parafialnym w Juliopolu oraz na cmentarzach wojskowych w Starych Budach, Mistrzewicach, Radziwiłce i Leontynowie.

Zabytkowe parki i obszar chronionego krajobrazu

W Gminie Młodzieszyn znajdują się 3 zabytkowe parki tj. w Ruszkach, Młodzieszynie i Witkowicach.

Park we wsi Ruszki wraz z dworem – 5,14 ha powstał w XIX wieku, przekształcony w początkach XX wieku. Przedstawia wartości artystyczne, ekologiczne i krajobrazowe.

Park w Młodzieszynie – 4,80 ha powstał w XIX wieku. Przedstawia wartość historyczną i krajobrazową.

Park i dwór w Witkowicach – powstały w XIX wieku i przekształcony w początkach wieku XX.

Miejsca, które warto zobaczyć

Oprócz pięknej przyrody Gmina Młodzieszyn posiada miejsca, które warto odwiedzić: dzwonnice parafialną w Kamionie oraz stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej nad Bzurą. W Kościele parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodzieszynie znajduje się krzyżyk pochodzący z Norymbergii z XVII wieku i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Obok kościoła stoi dzwonnica, pamiątka po dawnym kościele z 1875 roku zburzonym w czasie II wojny światowej. W czasie okupacji hitlerowskiej została ona zamieniona na więzienie, gdzie przetrzymywano i mordowano mieszkańców z naszego terenu.

Kultura

Wartości historyczne i kulturowe. Przez teren Gminy w okresie II Wojny Światowej przemieszczały się armie „Poznań” i „Pomorze” celem obrony Warszawy. Śladami walk są miejsca pamięci narodowej oraz cmentarze żołnierzy poległych we wrześniu 1939 roku. Na cmentarzu w Juliopolu spoczywa 3773 Żołnierzy, w Mistrzewicach Nowych – 29 Żołnierzy, Rokicinie – 36 Żołnierzy, w miejscu przeprawy przez Bzurę w Witkowicach – 21 żołnierzy, w Budach Starych – 80 Żołnierzy, w Leontynowie – 6 Żołnierzy.

- Zespół dworsko – parkowy w Młodzieszynie wpisany do rejestru zabytków nr rej. 425 z dnia 29.05.1976r. Brak jakichkolwiek danych archiwalnych o parku i dworku. Współczesne źródła podają, że dwór zbudowany został w XIX wieku, a przebudowany w wieku XX. Po wojnie był to majątek Iwanickich. Do majątku należał również browar i cukrownia. W czasie wojny mieścił się tu urząd celny lub tylko mieszkania celników, gdyż niedaleko przebiegała granica Generalnej Guberni i Rzeszy. Po wojnie w budynku mieściła się szkoła rolnicza, później podstawowa.
- Zespół dworsko – parkowy w Witkowicach położony na działce nr ewid. 29 o powierzchni 2 ha – stanowiący do tej pory własność Skarbu Państwa. Obecnie właścicielem jest pan Adamczyk Andrzej, zam. Mistrzewice 12, gm. Młodzieszyn. Do mocno uszkodzonego w czasie I Wojny Światowej dworku, a najprawdopodobniej i parku, w 1917 roku wprowadził się nowy właściciel majątku – Zygmunt Trawiński. Nie wiadomo jaką drogą wszedł on w posiadanie majątku poprzedniego, nie znanego z nazwiska właściciela. We wrześniu 1939 roku lotnictwo niemieckie zbombardowało stacjonujące w parku oddziały wojska. W konsekwencji park stracił sporo starych drzew, szczególnie świerków. Podczas okupacji majątkiem zarządzał Niemiec. Po wojnie majątek był w gestii PFZ. Od 1947 roku obiekt był własnością PGR. Ogólny wiek rosnących drzew na terenie parku można określić na ponad 100 lat. Pomników przyrody brak.

Zespół dworsko – parkowy w miejscowości Janów – Ruszki. Dworek został zbudowany w pierwszej połowie XIX wieku, rozbudowany w XX w. Właścicielem majątku był Witold Grzybowski. Kilka lat po wojnie w

dworku urządzono szkołę podstawową. Obecnie budynek jest zamknięty ze względu na zły stan techniczny. W parku występują następujące pomniki przyrody: jesion wyniosły, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna.

1.3.2. Przemysł

Teren gminy Młodzieszyn, pomimo korzystnej lokalizacji oraz dobrej komunikacji ma słabo rozwinięty przemysł.

Praktycznie na terenie gminy brak jest zakładów produkcyjnych. Działa tutaj około 300 podmiotów gospodarczych posiadających REGON, z czego 90% to drobne zakłady o charakterze handel obwoźny (22), transportowy (38), budowlano-remontowy (19), zakłady naprawy samochodów (18), zakłady stolarskie (6) i inne. Na terenie gminy funkcjonują 4 stacje paliw w: Janowie Ruszki - 2, Młodzieszynie - 1, Witkowicach - 1.

Do najczęściej prowadzonej działalności gospodarczej zaliczane są usługi transportowe, które stanowią około 18,35% wszystkich podmiotów gospodarczych, następnie sklepy wraz z handlem obwoźnym oraz branża budowlana.

1.3.3. Bezrobocie i rynek pracy

Lokalna podaż pracy jest znikoma. Zdecydowana większość ofert pracy pojawia się w okolicznych miastach, w szczególności w Sochaczewie.

Największe bezrobocie występuje w grupie osób o wykształceniu podstawowe i zawodowe, gdzie stopa bezrobocia wynosi prawie 17%. W grupie osób z wyższym wykształceniem stopa bezrobocia kształtuje się na poziomie 5,4%. Ponad 32,0% gospodarstw domowych w gminie utrzymuje się z pracy najemnej, a 43,32% jedynie z emerytur lub rent. W 2002 r. tylko 6,8% osób znalazło zatrudnienie poza rolnictwem.

Ważnym zagadnieniem w gminie jest ukryte bezrobocie w rolnictwie, gdzie wstępuje przerost zatrudnienia w stosunku do potrzeb.

1.3.4. Rolnictwo

Główną gałęzią produkcji jest rolnictwo. Użytki rolne stanowią 65 % ogólnej powierzchni gminy. Dobre gleby sprzyjają uprawie warzyw. Jest to znane w całej Polsce tzw. Zagłębie kapusty brukselskiej i kalafiora. Prowadzi się także uprawę innych warzyw: cebuli, kapusty głowiastej i pekińskiej, porów, selerów, ziemniaków, marchwi i pietruszki. Produkowana żywność jest wysokiej jakości, dlatego większość produkcji jest przeznaczona na eksport.

Grunty orne zajmują ogólną powierzchnię 6406,55 ha co stanowi 66,2% powierzchni gminy.

Gospodarstwa rolne są rozdrobnione. Ilość gospodarstw rolnych wynosi 1370 przy średniej powierzchni gospodarstwa 5,8 ha. W gminie brak gospodarstw specjalistycznych oraz grup producenckich. Jest tylko jedno gospodarstwo agroturystyczne („Kalatówka”).

1.3.5. Turystyka

Gmina Młodzieszyn to nie tylko znakomite tereny inwestycyjne i produkcja roślinna. Położenie w malowniczym krajobrazie nadwiślańskim i nadbuzzańskim, zaliczenie lasów tego terenu do otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego, wspaniałe tereny umożliwiające rekreację i wypoczynek w lesie i nad wodą, zachęca do odwiedzania tych okolic. Okalające Młodzieszyn lasy, każdej jesieni przyciągają setki grzybiarzy. Są to tereny o wysokich walorach krajobrazowych, posiadające wyjątkowy mikroklimat sprzyjający leczeniu chorób płuc.

Gmina położona jest w sąsiedztwie dwóch rzek: Wisły i Bzury, które wraz z kompleksem lasu tworzą dogodne tereny do rozwoju turystyki i rekreacji. Z uwagi na to że na przestrzeni ostatnich lat jakość rzek ulega znacznie poprawie nie brak amatorów łowienia ryb. Trafiają się również amatorzy, którzy na tych terenach zakupują grunty rolne i budują domki z przeznaczeniem na rekreację.

Na terenie gminy zlokalizowana jest „Zielona Szkoła” z bazą noclegową na 40 miejsc oraz Ośrodek Rekreacyjno-Szkoleniowy „ENERGOMONTAŻ” w Młodzieszynie na 30 miejsc do wykorzystania przez cały rok. W miejscowości Leontynowo mieści się Gospodarstwo Agroturystyczne „Kalatówka”.

1.3.6. Infrastruktura społeczna

W gminie Młodzieszyn funkcjonuje 1 gimnazjum w miejscowości gminnej oraz 3 szkoły podstawowe w Młodzieszynie, Kamionie i Janowie.

Mieszkańców gminy obsługuje jedna przychodnia gminna. Szpitalną opiekę medyczną ludność gminy znajduje głównie w Sochaczewie.

1.3.7. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna wywiera znaczny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny gminy. Infrastruktura techniczna spełnia wiele funkcji:

- zaopatrzeniową: dostarcza wodę i energię elektryczną,
- lokalizacyjną: wpływa na rozmieszczenie obiektów produkcyjnych, steruje osadnictwem,
- integracyjną; aktywizuje działalność społeczno-gospodarczą,

1.3.7.1. Układ komunikacyjny

Układ komunikacyjny gminy Młodzieszyn składa się z sieci dróg krajowych, powiatowych i gminnych. Łączna długość dróg gminnych wynosi 41 km, w tym drogi o nawierzchni twardej, bitumicznej i gruntowej. Zarządcą dróg wojewódzkich jest Mazowiecki Zarząd Dróg – Obwód Gostynin, drogi gminne zarządzane są przez Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Sochaczewie.

1.3.7.2. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się ze studni głębinowych oraz płytkich studni kopanych. Woda pobierana jest głównie z dwóch ujęć zlokalizowanych w miejscowościach:

- Młodzieszyn, w skład którego wchodzi dwie studnie głębinowe o wydajności 1208 m³/d,
- Nowe Mistrzewice jedna studnia o wydajności 594 m³/d.

Gmina zwodociągowana jest w 84,5 %. Długość sieci wodociągowej wynosi 96,20 km. W gminie jest 1280 odbiorców indywidualnych oraz 40 instytucjonalnych.

1.3.7.3. Gospodarka ściekowa

W gminie brak jest sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Ścieki gromadzone są głównie w zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone są na najbliższą oczyszczalnię ścieków.

1.3.7.4. Zaopatrzenie w ciepło

W gminie brak jest centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Gospodarstwa rolne i mieszkaniowe korzystają z indywidualnych źródeł ciepła w większości opalanych węglem kamiennym. Z obiektów użyteczności publicznej tylko szkoły opalane są olejem opałowym.

Obecnie mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz do celów bytowo-gospodarczych wykorzystując jedynie system butlowy. Brak jest gazociągu.

1.3.7.5. Telekomunikacja

Sieć telefoniczna obejmuje 70% gminy. Powszechny dostęp do abonamentu telefonicznego zapewnia telekomunikacja Polska S.A.

2. STAN ŚRODOWISKA

.4.

.5. 2.1. Ukształtowanie terenu

Gmina Młodzieszyn położona jest w zalewie rzeki Bzury i Doliny Wisły, w zasięgu dwóch jednostek fizjograficznych: Kotliny Warszawskiej i Równiny Kutnowskiej, należących do Niziny Środkowomazowieckiej i wchodzących w skład Nizin Środkowopolskich. W środkowej części Gminy znajduje się duży kompleks leśny, wokół którego rozpościerają się pola uprawne, łąki oraz drobniejsze

połączenie leśne. Ukształtowanie terenu oraz położenie rzeki Wisły i Bzury stwarza w pewnych warunkach meteorologicznych zagrożenie powodziowe, stąd też rzeki te posiadają obwałowania ograniczające tereny zalewowe do obszarów międzywala. Gmina posiada krajobraz mozaikowy. Różnorodne ekosystemy leśne, wodne, torfowe, łąkowe, polne, zadrzewienia i osady wiejskie występujące przemienne.

Obszar chronionego krajobrazu zwany „Nadwiślańskim” zawiera Dolinę rzeki Bzury i Dolinę Wisły, szczególnie bogate w zbiorowisko roślinne, zwłaszcza o charakterze naturalnym. Zachowała się część potężnych lasów łęgowych z udziałem okazałych topoli białych, wiązów, jesionów, olch i drzewiastych wierzb.

Na tym terenie swoje siedliska łęgowe mają rzadkie gatunki fauny tj. z rzędu siewkowatych (rybitwy, mewy i siweczki).

.6.

7. 2.2. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Młodzieszyn pod względem regionalizacji klimatycznej (wg A. Wosia, Atlas RP, 1993) sytuuje się w północno-wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Pod względem klimatycznym teren ten cechuje się rosnącym kontynentalizmem w kierunku wschodnim. Obszar ten charakteryzuje się m.in. wysokimi rocznymi sumami promieniowania słonecznego (pow. 86,3 kcal/cm²) oraz jednymi z mniejszych w Polsce sumami rocznymi opadów atmosferycznych. Średnie roczne wartości opadu kształtują się od 532 mm/rok do 588 mm/rok. Parowanie terenowe waha się w granicach 500 - 520 mm/rok. Przy średnich opadach atmosferycznych w latach suchych i przeciętnych, występuje deficyt wód w glebie, gdyż część wody opadowej bierze udział w odpływie powierzchniowym i wgłębnym. Zróżnicowanie przestrzenne średniej rocznej temperatury powietrza na terenie gminy jest nieznaczne. Temperatury wahają się od -3°C (luty) do 18,4°C (lipiec) przy średniej rocznej 7,8°C.

Najbardziej pogodnymi miesiącami są sierpień i wrzesień. Natomiast najwyższe wartości średniego zachmurzenia notuje się w okresie od listopada do lutego z maksimum przypadającym w miesiącu grudniu. Roczne wartości dzienne usłonecznienia w okresie 1951-1990 na obszarze gminy wahają się w granicach 5,2 – 8,1 godzin/dobę, średnio 6,6 h/dobę

W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną na całym obszarze gminy Młodzieszyn dominują wiatry o kierunku zachodnim, południowo-zachodnim, których udział jest największy w lipcu i lutym. Od listopada do stycznia trwa nieprzerwana dominacja wiatrów północno-zachodnich.

W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną na całym obszarze gminy Młodzieszyn dominują wiatry o kierunku zachodnim i południowo-zachodnim, których udział jest największy w lipcu i lutym. Od listopada do stycznia trwa nieprzerwana dominacja wiatrów północno-zachodnich.

Na obszarze gminy zdecydowanie najmniej jest wiatrów północnych i północno-wschodnich. Liczba dni z ciszą (dla stacji Brwinów) średnio w roku wynosi aż 41,8 dnia.

Tabela 2. Wybrane wartości elementów klimatycznych w powiecie żyrardowskim

Lp.	Element klimatyczny	Wartość
2.	Liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej	26 – 90 dni
3.	Średnia liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej	70 dni
4.	Pojawianie się pokrywy śnieżnej	25 XI
5.	Zanik pokrywy śnieżnej	30 III
6.	Czas trwania okresu wegetacyjnego	210 – 220 dni
7.	Średnio w roku dni przymrozkowych (t. Min < 0°C)	110 – 130 dni
8.	Okres bezprzymrozkowy obejmuje miesiące	VI – IX
9.	Dni mroźnych	30 – 45
10.	Dni mroźnych (max. przypadającym na miesiąc luty)	> 10
11.	Dni bardzo mroźnych z (t. max. < 10°C) w ciągu roku	5 – 10
12.	Średnia roczna liczba dni gorących (t. max. > 25°C)	35 – 40
13.	Okres występowania dni gorących	V – IX
14.	Dni upalnych z (t. max. > 30°C)	8 – 12

Źródło: IMGW - Warszawa

.8.

.9. 2.3. Zanieczyszczenia powietrza

Powietrze jest nie tylko niezbędnym do życia zasobnikiem tlenu, ale również ma decydujący wpływ na zdrowie człowieka. Wprowadzanie do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie ludzi, klimat, przyrodę, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku określane jest jako zanieczyszczenie powietrza. Liczba rodzajów zanieczyszczeń, jaka może występować w powietrzu jest niezmiernie duża. Ze względu na mnogość tych zanieczyszczeń wyodrębniono grupę zanieczyszczeń nazywanych charakterystycznymi, zaliczamy do nich: pył, tlenki węgla, tlenki azotu, tlenki siarki.

Ochrona powietrza polega na dotrzymaniu ustalonych poziomów substancji w powietrzu.

Na terenie gminy zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są głównie przez kotłownie lokalne osiedli mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznej oraz kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport.

Stan czystości powietrza na większości terenu gminy kształtowany jest przez lokalne kotłownie gospodarstw domowych, a więc w większości eksploatowane wyłącznie w okresie zimowym dla celów grzewczych. Zanieczyszczeniami powstającymi w tych źródłach są zanieczyszczenia energetyczne.

Na terenie gminy jako czynnik grzewczy wykorzystywany jest głównie węgiel kamienny, którym opalane jest około 99% budynków mieszkalnych. Tylko w niewielkim stopniu jako czynnik grzewczy wykorzystywany jest olej opałowy lub gaz.

Ochrona powietrza polega na dotrzymywaniu ustalonych dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu.

Na terenie gminy Młodzieszyn nie prowadzi się badań zanieczyszczeń powietrza.

Biorąc pod uwagę rodzaj i skalę zanieczyszczenia powietrza w gminie można stwierdzić, że teren Gminy Młodzieszyn należy do rejonów średnio-, bądź nisko zanieczyszczonych, o rysujących się tendencjach dalszej poprawy.

Potwierdza to ocena jakości powietrza dokonana w strefach przez WIOŚ w Warszawie. Klasyfikację stref dokonuje się w strefach dla dwóch grup kategorii ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin wydzielając strefy, dla których poziom:

- chociaż jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – **klasa C**
- chociaż jednej substancji mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji – **klasa B**
- Substancje nie przekraczają poziomu dopuszczalnego – **klasa A**.

Ocena jakości powietrza w powiecie sochaczewskim **ze względu na ochronę roślin i ekosystemów** przedstawia się następująco:

- o SO₂ – strefa A
- o NO_x - strefa A
- o Ozon - strefa A

Ocena jakości powietrza w powiecie sochaczewskim **ze względu na ochronę zdrowia** przedstawia się następująco:

- o SO₂ – strefa A
- o NO_x - strefa A
- o Ozon - strefa B
- o Pył - strefa B/C
- o Benzen – strefa A
- o Ołów – strefa A
- o Tlenek węgla – strefa A

.10. 2.4. Wody podziemne

Powiat sochaczewski należy do przeciętnie zasobnych w wodę w skali kraju, przy bardzo dużym zróżnicowaniu wodonośności. W powiecie sochaczewskim podstawowymi piętrami wodonośnymi są: trzeciorzędowe, czwartorzędowe i poziom kredowy. Utwory trzecio- i czwartorzędowe charakteryzują się

duża zmiennością występowania, ale mają podstawowe znaczenie użytkowe – największe zasoby wód, największą odnawialność oraz niewielką głębokość sprzyjającą budowie ujęć wodnych.

Obszar gminy Młodzieszyn znajduje w obszarze najwyższej ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 A.

Na terenie gminy Młodzieszyn woda wykorzystywana jest głównie na cele bytowe mieszkańców gminy i instytucji użyteczności publicznej. Ponadto woda pobierana jest na cele rolnicze, do howu i chowu zwierząt oraz nawadniania upraw.

Pobór wód na terenie gminy Młodzieszyn odbywa się poprzez studnie kopane i ujęcia gminne zlokalizowane w miejscowościach Młodzieszyn i Mistrzewice.

Stacja Uzdatniania Wody w Młodzieszynie wybudowana została na bazie 2 studni głębinowych zlokalizowanych w miejscowości gminnej. Jest ona źródłem poboru wody dla 560 gospodarstw w środkowo-południowej części gminy tj. miejscowości: Młodzieszyn, Juliopol, Justynów, Leontynów, Budy Stare, Janów, Adamowa Góra, Helenów Skutki.

Stację Uzdatniania Wody w Mistrzewicach stanowi źródło zaopatrzenia w wodę północno-wschodnią część gminy. Długość sieci wodociągowej na tym odcinku wynosi około 40 km sieci, który zaopatruje w wodę 400 gospodarstw indywidualnych. Ze stacji tej zaopatrywane są wsie: Mistrzewice, Witkowice, Helenka, Bibiampol, Kamion Mały, Kamion Nowy, Kamion Duży, Kamion Podgórny, Kamion Poduchowny, Młodzieszyn i Stefanów, a w przyszłości również Januszew.

Łączna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 96,2 km. Gmina jest zwodociągowana w 84,5%.

W celu wyeliminowania awaryjności sprzężone obydwie wodociągi w dwóch miejscowościach, tj. Juliopol Wieś i Juliopol Pieńki.

Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowanych jest 7 studni głębinowych wybudowanych na potrzeby w przyszłości miasta Sochaczewa. Jednak od około 15 lat nie są użytkowane.

W rejonie Młodzieszyna zainstalowano w okresie ostatnich kilku lat szereg deszczowni bazujących na zasobach wód podziemnych.

Rozwój gospodarki rolnej odbywa się tu w niesprzyjających warunkach przyrodniczych, bowiem zasoby wód podziemnych są ograniczone za względu na słabą odnawialność. Duża ilość dowiezionych studni, bo aż 34 stwarza możliwość niekorzystnego oddziaływania na całokształt stosunków wodnych w tym rejonie. W szczególności obawiać się należy przeeksplotowania warstwy wodonośnej i szczyptywania jej zasobów statycznych. Jednocześnie część nowych studni znajduje się w obrębie zasobowego ujęcia wód do celów komunalnych dla miasta Sochaczewa, które mają zatwierdzone zasoby w wysokości 637 m³/h.

Wody podziemne ze względu na swoje znaczenie jako podstawowe źródło wody do picia oraz zagrożenia spowodowane działalnością człowieka są objęte monitoringiem środowiska. Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowany jest punkt pomiarowo-kontrolny sieci krajowej monitoringu zwykłych wód podziemnych w miejscowości Młodzieszyn.

Tabela 3. Charakterystyka otworu obserwacyjno-pomiarowego w sieci krajowej monitoringu zwykłych wód podziemnych w roku 2002 zlokalizowanego w Młodzieszynie

.11.

Nr otworu	Nazwa otworu	Stratygrafia	Gł. stropu	Rodzaj wód	Typ osrodka	Użytkowanie	GZWP	Klasa wód
57	PIG	Q	30	W	1	5	215A	Ib

Objaśnienia

PIG I Punkt obserwacyjny w sieci Państwowego Instytutu Geologicznego

W – wody wgłębne

Q – czwartorzęd

1 – warstwa porowa

5 – nieużytki naturalne

Ib – woda o wysokiej jakości

Z przeprowadzonej oceny wynika, że 2002 roku wody podziemne występowały w klasie IB, czyli wody wysokiej jakości.

.12. 2.5. Wody powierzchniowe

W systemie zarządzania gospodarką wodną obszar gminy Młodzieszyn należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Główną rzeką gminy pod względem gospodarczym i hydrograficznym jest Bzura. Płyne przez wschodni kraniec gminy stanowiąc granicę z gminą Brochów i wraz ze swym

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MŁODZIESZYN

dorzeczem odwadnia teren gminy w całości. Prawa właścicielskie w stosunku do Bzury na terenie gminy sprawuje z upoważnienia Ministra Środowiska Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W stosunku do pozostałych cieków prawa własności sprawuje z upoważnienia Marszałka Województwa Mazowieckiego, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Oddział w Sochaczewie.

Z terenu gminy do Bzury aktualnie nie są odprowadzane ścieki bytowe i przemysłowe.

Monitoring rzek w gminie Młodzieszyn realizuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Płocku. Po raz ostatni rzeka Bzura była kontrolowana w 2003 roku w przekroju przed jej ujściem do Wisły.

Uzyskane wyniki badań porównano z wartościami granicznymi przyporządkowanymi pięciu klasom jakości wód powierzchniowych określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji tych wód (Dz.U.Nr 32, poz.284).

Bzura przepływając przez teren gminy Młodzieszyn jest złej jakości i odpowiada V klasie czystości. Wpływ na taką ocenę mają związki fosforowe (fosforany i fosfor ogólny), azotyny i zanieczyszczenia bakteriologiczne (liczba bakterii grupy coli typu kałowego). Pomimo, że woda aktualnie należy do ostatniej najgorszej klasy jej stan czystości w porównaniu z jakością z lat 90 – tych uległ zdecydowanej poprawie. Przed uporządkowaniem gospodarki ściekowej na terenie woj. Łódzkiego wody Bzury od Łodzi aż do ujścia przypominały „odkryty kolektor ściekowy” a barwa wody była uzależniona od koloru barwnika używanego w Zegrzu. Bzura w owym okresie była jedną z nabrudniejszych rzek w Polsce.

Jakość wybranych parametrów w Bzurze w km 1,4 przed ujściem do Wisły przedstawiono w tabeli.

Tabela 4. Jakość wody w Bzurze (1,4 km przed ujściem do Wisły)- 2003 rok

Stanowisko pomiarowe – kontrolne	Wyszogród (1,4 km)		
	min.	max.	percentyl
Nazwa cechy [jednostka] /stężenie			
Tlen rozpuszczony [mg O ₂ /l]	4,7	12,7	5,2
BZT5 [mg O ₂ /l]	3,7	20,9	10,0
ChZT- Mn [mg O ₂ /l]	8,0	16,6	14,2
Zawiesina ogólna [mg /l]	11,0	33,0	23,0
Amoniak [mg NH ₄ /l]	0,7	5,5	1,9
Azot Kjeldahla [mg N/l]	1,2	5,8	2,4
Azotany [mgNO ₃ /l]	1,3	28,0	20,0
Azotyny [mgNO ₂ /l]	0,13	1,2	1,1
Fosforany [mg PO ₄ /l]	0,23	3,03	2,6
Fosfor ogólny [mg P/dm ³]	0,08	1,22	1,2
Liczba bakterii grupy coli typu kałowego W 100 ml.	620	24000	240000

min. - stężenie minimalne parametru max. - stężenie maksymalne parametru percentyl – wartość stężenia odpowiadająca percentylowi 90.
(wartość niezbędna do określenia klasy wody)

Północną granicę gminy stanowi rzeka Wisła, która odpowiada IV klasie czystości. Wisła jest zanieczyszczona bakteriologicznie i stwierdza się zakwity okrzemkowo-zielenicowe trwające od wiosny do jesieni, potwierdzeniem czego jest bardzo wysoki chlorofil, znacznie przekraczający próg dopuszczalny ustalony dla IV klasy czystości. W związku z tym, że parametry eutrofogenne w wodzie w wysokich ilościach występują bardzo sporadycznie, ich źródłem są prawdopodobnie osady dennie.

Szczególnie pozytywnym zjawiskiem jest występowanie na poziomie I klasy czystości: metali ciężkich, detergentów i benzo/a/pirenu. W wodzie wiślanej corocznie maleje również udział wskaźników zasolenia i biogennych. Jest to prawdopodobnie wynikiem mniejszej ich ilości ewakuowanych z południa Polski.

Na terenie gminy brak jest sieci kanalizacyjnej.

13. 2.6. Budowa geologiczna

Północna część gminy znajduje się w obrębie tarasu akumulacyjnego zalewowego i nadzalewowego rzek Wisły i Bzury. Teren ten jest lekko falisty, częściowo falisty oraz podmokły. Krajobraz urozmaicony jest pojedynczymi wydrami lub ciągami wysokich wałów wydramowych usytuowanych na kierunku wschód – zachód.

Okolo 50% powierzchni gminy (głównie w części północnej) zalegają gleby torfowe na podłożu piaszczystym. Utwory zalegające do głębokości 4,5 m to przeważnie namuły, mułki i piaski. Są to utwory aluwialne den dolin rzecznych i obniżen bezodpływowych.

Grunty organiczne oraz mineralne są o zmiennej konsystencji i charakteryzują się zmienną nośnością. W środkowej części obszaru gminy przeważają piaski oraz mułki. Środkowa oraz częściowo północna część gminy przecinana jest tworami w postaci wyraźnych form wydmych. W południowej części przeważają piaski oraz żwiry. Są to grunty mineralne, sypkie, wykształcone jako piaski drobnoziarniste oraz pylaste. W rejonie Młodzieszyna miejscowo występują gliny i gliny piaszczyste, a miejscowo mułki, ropy, pyły półzwarte i twardoplastyczne utwory zastoiskowe. Grunty te w stanie suchym są nośne lecz pod wpływem wody łatwo się uplastyczniają.

Gmina Młodzieszyn posiada na swoim terenie pokłady piasku i piaski ze żwirem. Oficjalnie zarejestrowanych jest 6 kopalni. Surowiec przeznaczony jest do budownictwa i budownictwa drogowego. Zatwierdzone są również pokłady ropy i mułków zastoiskowanych na dwóch obszarach, które stanowią rezerwy dla cegielni.

Zarejestrowany jest również obszar ze złożami torfu drzewnego i drzewno – trzcinowego.

.14.

.15. 2.7. Przyroda

2.7.1. Lasy

Na terenie Gminy Młodzieszyn powierzchnia lasów wynosi około 2920 ha i koncentrują się one w rejonie Młodzieszyna (Las Młodzieski) . Na powyższą powierzchnię składają się lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, prywatną, wspólnoty gruntowe. Najwięcej lasów znajduje się we władaniu Skarbu Państwa tj. 1790 ha w tym Wspólnoty Wiejskiej w Kamionie 163 ha ale nie wiele mniej – 1130 ha osób fizycznych Lesistość gminy jest na poziomie średniej krajowej i wynosi 28,5%, przy średniej w województwie ok. 22%.

W strukturze drzewostanu w lasach państwowych dominują lasy w II i III klasie wiekowej (20-60 lat). Najliczniej reprezentowane są gatunki mające swoje centrum występowania w Europie środkowej (buk zwyczajny, grab pospolity, dąb szypułkowy, lipa szerokolistna, klon zwyczajny; z roślin zielonych występują turzyca palczasta, zawilec gajowy i szczyr trwały).

Prywatne kompleksy leśne są zazwyczaj rozdrobnione i mieszczą się w przedziałach: 0,10-1,0 ha. W przewadze stanowią je drzewostany rozdzielone polami uprawnymi i łączące się w kilku do kilkunastohektarowe kompleksy ze szpalerami wierzb, które są charakterystycznym elementem pejzażu Mazowsza.

Lasy pełnią wielorakie funkcje: ochronną, polegającą na dodatnim oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, produkcyjną, dostarczającą surowca drzewnego, opału, owoców leśnych, ziół oraz społeczną jako teren dla rekreacji i turystyki. Lasy korzystnie oddziałują na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą.

Narastająca od lat degradacja środowiska przyrodniczego i wzmożone oddziaływanie niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych, zagrażają istnieniu lasów. Zagrożenie to jest konsekwencją skali i tempa zmian w warunkach środowiska wywołanych działalnością człowieka, za którymi nie nadążają zdolności adaptacyjne lasów, jak też postępującego zubożenia biocenozy leśnej w wyniku długotrwałego prowadzenia uproszczonej i schematycznej gospodarki leśnej.

Doskonalenie gospodarki leśnej powinno wynikać z następujących zasad:

- trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasami,
- ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji na podstawach ekologicznych,
- powiększania zasobów leśnych i wzmagania ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowania całości przyrody,
- powszechnej ochrony lasów,
- propagowania edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Podstawą gospodarki leśnej są uproszczone plany urządzenia lasów. Plany te warunkują prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.

W latach 2001 - 2004 r. w gminie zalesiono około 6 ha z dotacji na sadzonki.

2.7.2. Zadrzewienia

Ważnym elementem szaty roślinnej na terenach ubogich w lasy są zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne, rosnące na placach, skwerach i nieruchomościach. Pieczę prawną nad utrzymaniem tej roślinności sprawują gminy. Niemal każde wycięcie drzewa i krzewów wymaga zezwolenia, a także

rekompensaty dla środowiska przyrodniczego w postaci nowych nasadzeń w innych miejscach. Mimo zasady równoważenia strat w lokalnym środowisku przyrodniczym i rekompensaty przyrodniczej, nadal aktualna jest potrzeba zwiększenia zadrzewień i zakrzewień na terenach wiejskich, zakładanie zadrzewień i parków w miastach. Do tego celu nadaje się praktycznie każdy wolny fragment terenu użyteczności publicznej lub nieruchomości prywatnych. Zauważa się na terenie gminy Młodzieszyn jeszcze obszary nie użytkowane Zagospodarowanie ich z wykorzystaniem drzew, krzewów, kwiatów poprawiłoby niewątpliwie estetykę otoczenia, wzbogaciło środowisko przyrodnicze i urozmaiciło krajobraz. Działania w tej mierze zależą jednak od inicjatywy społeczności lokalnej gminy.

Najwięcej zadrzewień na terenie gminy Młodzieszyn występuje na terenach przylegających do rzek. Zadrzewienia znajdują się także w pasach drogowych dróg krajowych, powiatowych i gminnych, przebiegających przez teren gminy. W ramach odtworzeń dokonano nasadzeń 150 szt. drzewek na terenach stanowiących własność gminy i prywatną.

Formy ochrony przyrody

Cenne zasoby i walory przyrodnicze objęte są ochroną prawną, wyrażaną w formie:

- parków narodowych,
- parków krajobrazowych,
- rezerwatów przyrody,
- zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- użytków ekologicznych,
- obszarów chronionego krajobrazu,
- pomników przyrody,

Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego

Na terenie gminy Młodzieszyn główną formą ochrony przyrody jest Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego. Obszary chronione w gminie Młodzieszyn zajmują 7650,0 ha co stanowi 65% powierzchni całej gminy.

Teren gminy Młodzieszyn jest częścią składową Nadwiślańskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego wchodzącego w skład systemu ochrony krajobrazu ustalonego Rozporządzeniem Nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 lipca 2002 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego Nr 203 z dnia 3 sierpnia 2002 r. poz. 18724. Zajmuje on 7650,0 ha co stanowi 65% powierzchni całej gminy.

W obszarze tym obowiązuje szereg nakazów i zakazów dotyczących ochrony krajobrazu, środowiska przyrodniczego, ze względu głównie na fakt, że Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu jest nie tylko ważnym obszarem węzłowym o dużych własnych walorach przyrodniczych (ostoją ptactwa, różnorodność biologiczna szaty roślinnej), ale i najważniejszym korytarzem ekologicznym zapewniającym łączność biologiczną najatrakcyjniejszych przyrodniczo terenów rejonu płockiego między sobą oraz pozostałą częścią Nizy Polskiego. Jest to cenny obszar wodno-błotny.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna o obwodzie 356 cm mierzona na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnąca na terenie parku zabytkowego w miejscowości Młodzieszyn.
- Lipa drobnolistna o obwodzie 370 cm mierzona na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnąca na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Dąb szypułkowy o obwodzie 352 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 30 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Dąb szypułkowy o obwodzie 355 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.

- Dąb szypułkowy o obwodzie 320 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Dąb szypułkowy o obwodzie 305 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Wiąz szypułkowy o obwodzie 360 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 30 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Wiąz szypułkowy o obwodzie 305 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 30 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Buk pospolity – forma purpurowa o obwodzie 304 cm mierzony na wysokości 130 cm, w wieku ok. 150 lat i wysokości ok. 26 m, rosnący na terenie zabytkowego parku w Młodzieszynie.
- Jałowiec pospolity na działce P. Gołych Zofii i Henryka w miejscowości Kamion Poduchowny /wiek ok. 80 lat/.
- W parku Ruszki występują następujące pomniki przyrody: jesion wyniosły, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna.

Fauna i flora gminy Młodzieszyn

Na terenie gminy Młodzieszyn występują m.in. następujące gatunki flory i fauny, podlegające ochronie:

- fauna – bóbr, wydra, łasica, bielik, orlik krzykliwy, jastrząb, czapla siwa, zimorodek, jeż, skowronek, dzięcioł, bocian biały,
- flora –sasanka łąkowa, łopian gajowy, zawilec wielokwiatowy, osetnica Jeana, rosiczka długolistna, dzwonki (syberyjski i boloński).

Ważnym elementem przyrody są zasoby zwierzyny łownej. Podstawową zwierzyną łowną w gminie jest zwierzyna drobna, którą reprezentują: lis, zając, bażant, kuropatwa, dzika kaczka. O ile stan bażantów zalicza omawiany teren do czołówki krajowej, to następuje niepokojący spadek pogłowia zajęcy i kuropatw, bytujących na terenach otwartych. Zmniejszają się obszary występowania pospolitych wcześniej gatunków, a zwierzyna drobna podlega coraz silniejszej presji drapieżników, zwłaszcza lisów. Zwierzyna gruba (łoś, jelen, sarna, dzik) jest mało liczna. W ostatnich latach na kępach wiślanych pojawiły się bobry, których populacja znacznie wzrosła.

Program NATURA 2000

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej przystąpiono do prac nad włączeniem niektórych, najbardziej cennych obszarów przyrodniczych, do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Podstawą działań jest Dyrektywa Rady Europy 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków, zwana Dyrektywą „Ptasią” z 1979 r. oraz Dyrektywa 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory, zwana Dyrektywą „Siedliskową” lub „Habitatową” z 1992 r.

Wyznaczenie obszarów do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest dla Polski jednym z najważniejszych zadań w procesie dostosowywania do wymogów Unii Europejskiej. Uznane przez Komisję Europejską specjalne obszary ochrony (SOO) – wyznaczone w oparciu o Dyrektywę Siedliskową wraz z obszarami specjalnej ochrony (OSO) wyznaczonymi w oparciu o Dyrektywę Ptasią, tworzą Europejską Sieć Ekologiczną pod nazwą Natura 2000.

Polska jako specjalny obszar ochrony (SOO), wyznaczyła m.in. DOLINĘ DOLNEJ WISŁY, która fragmentarycznie leży w granicach administracyjnych Gminy Młodzieszyn (na podstawie Dyrektywy „Ptasiej” i „Siedliskowej”).

Dyrektywa w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory zwana Dyrektywą Siedliskową (92/43/EWG) wskazuje:

- typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki zwierząt i roślin, dla ochrony których państwa członkowskie zobowiązane są wyznaczyć specjalne obszary ochrony (SOO)
- gatunki zwierząt i roślin, które państwa członkowskie zobowiązane są objąć ochroną ścisłą
- gatunki zwierząt i roślin, które są przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, ale mogą podlegać gospodarczemu użytkowaniu.

Dla obszarów tworzących Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 zostaną opracowane plany ochrony, w których nastąpi próba integracji celów ochrony przyrody z innymi programami np. opracowanymi w zakresie turystyki, rozwoju obszarów wiejskich, polityki leśnej i zalesieniowej, gospodarki wodnej itd. Działania ochronne będą uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne i kulturalne oraz cechy regionalne i lokalne poszczególnych obszarów. Zostaną wykorzystane instrumenty finansowe sprzyjające ochronie przyrody.

Obszary Natura 2000 będą szczególnie uwzględniane w programach rolno-środowiskowych adresowanych do rolników, dla których użytkowanie gruntów jest mało opłacalne. Nie zostaną jednak naruszone prawa własności osób fizycznych, gdyż działania ochronne wymagać będą zgody właściciela udzielonej w postaci dobrowolnie zawartej umowy cywilno-prawnej.

Programy rolno-środowiskowe

Głównym celem Programów rolno-środowiskowych jest ochrona środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych obszarów wiejskich.

Programy rolno-środowiskowe mają na celu:

- promocję systemów produkcji rolniczej prowadzonych w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska (przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód, erozji gleb), ochrony i kształtowania krajobrazu, ochrony zagrożonych wyginięciem gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk;
- ochronę zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich;
- poprawę stanu świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej.

Program ten w pierwszych latach realizacji (2004 – 2006) skupiać się będzie na wybranych obszarach o szczególnym znaczeniu przyrodniczym – tzw. strefach priorytetowych utworzonych w oparciu o obszary Programu NATURA 2000 i doliny rzek. Także początkowo zasięg Programu ograniczony będzie do około 5% powierzchni użytków rolnych w Polsce.

W latach 2004-2006 pakiety programu rolnośrodowiskowego: *rolnictwo zrównoważone, utrzymanie łąk ekstensywnych oraz ochrona gleb i wód*, będą wprowadzane na obszarze gmin, które zostały wytypowane do wdrożenia programu rolnośrodowiskowego przez Wojewódzki Zespół Roboczy ds. Programów Rolnośrodowiskowych. W województwie mazowieckim wybrane gminy utworzyły następujące strefy priorytetowe:

- Bugu, Liwca, Narwi i rzeki Omulew
- Wisły i Pilicy
- Środkowej Wisły i pojezierza Gostyńsko-Płockiego

Gmina Młodzieszyn została zaliczona do III strefa Środkowej Wisły i Pojezierza Gostyńsko Płockiego

Strefa obejmuje obszar charakteryzujący się dużą mozaikowością i sporym zróżnicowaniem gleb, co z kolei jest przyczyną zróżnicowanej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Jako dominujące kierunki produkcji rolniczej można zaliczyć tu produkcję zbożową i chów trzody chlewnej. Głównym problemem rolnośrodowiskowym jest zachwiana równowaga biologiczna w monokulturach, dlatego też podstawowym celem realizowanym w strefie stało się zachowanie walorów krajobrazowych i bioróżnorodności. Wartości przyrodnicze chronione są w ramach Parków Krajobrazowych: Brudzeńskiego i Gostyńsko-Włocławskiego, obszarów chronionego krajobrazu oraz rezerwatów przyrody. Ponadto strefa obejmuje otulinę Kampinoskiego Parku Narodowego.

3. Główne źródła zagrożeń środowiska w gminie Młodzieszyn

.16. 3.1. Zagrożenia wód podziemnych

Główne przyczyny zanieczyszczenia wód podziemnych są pochodzenia antropogenicznego i są różne w zależności od przeznaczenia terenu w obrębie danego ujęcia. Stopień zanieczyszczenia wód podziemnych w największym stopniu zależy od głębokości zalegania oraz izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu oraz od lokalizacji potencjalnego źródła zagrożeń. Najbardziej zanieczyszczone są wody gruntowe w obrębie czwartorzędowego poziomu wodonośnego, ze względu na dobre właściwości filtracyjne skał słabo izolujących poziom wodonośny stwarzający warunki do migracji zanieczyszczeń.

Główne przyczyny zanieczyszczenia wód podziemnych to:

- zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, w tym niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych, organicznych i środków ochrony roślin (niedostosowane terminy i dawki nawożenia), niedostateczna ilość płyt gnojowych itp.
- brak właściwego systemu ujmowania i odprowadzania ścieków (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, wylewanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi),
- deponowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (bezpośrednio na ziemi, w ciekach wodnych itp.),

- zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego, w tym nieszczelne zbiorniki paliw i innych substancji, awarie pojazdów transportujących substancje niebezpieczne itp.

3.2. Zagrożenia wód powierzchniowych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych jest wypadkową wielu czynników, z których najważniejsze to warunki naturalne oraz czynniki antropogeniczne.

Istnieje znaczne zróżnicowanie skali i źródeł zagrożeń na terenach wiejskich i miejskich.

Główne źródła zanieczyszczenia środowiska wodnego w gminie Młodzieszyn to:

- emisja nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód powierzchniowych lub do ziemi, która wynika głównie z braku oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej, spływy powierzchniowe, obciążone dużymi ładunkami zanieczyszczeń organicznych powodującymi zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami biogennymi. Jest to wynikiem niewłaściwego stosowania nawozów organicznych i sztucznych.
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe,
- deponowanie odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”) w ciekach wodnych oraz na powierzchni terenu.
- w przypadku Wisły decydujące znaczenie na jej jakość ma emisja ścieków z terenów znajdujących się przed wejściem rzeki na teren gminy. Gmina Młodzieszyn jest głównie dostawcą związków biogennych pochodzenia obszarowego.

Najczęściej o niskiej jakości wód oprócz zanieczyszczenia bakteriologicznego decyduje duży stopień ich eutrofizacji, spowodowany obecnością związków fosforu i azotu (głównie azotynowego), rzadziej innych parametrów.

Na terenie gminy Młodzieszyn brak zorganizowanych zrzutów ścieków do wód powierzchniowych.

3.3. Zagrożenia dla powietrza

Zmiany antropogeniczne składu atmosfery można zaklasyfikować do 3 grup:

- zmiany składu chemicznego, tzn. wprowadzanie do powietrza nowych składników gazowych,
- zanieczyszczenia mechaniczne (zapylenie),
- zanieczyszczenia energetyczne (głównie termiczne).

Na terenie gminy Młodzieszyn brak jest istotnych przemysłowych źródeł zanieczyszczenia powietrza. Emisja zanieczyszczeń jest głównie spowodowana uwalnianiem do atmosfery zanieczyszczeń pochodzenia energetycznego z palenisk domowych. Podstawowe zanieczyszczenia to SO₂, NO₂, pył.

17. 3.4. Zagrożenia związane z transportem

Transport jest poważnym źródłem zanieczyszczenia środowiska zarówno w skali lokalnej jak i globalnej. Jest on związany z emisją zanieczyszczeń do powietrza jak i zwiększeniem natężenia hałasu. Przez teren gminy Młodzieszyn przebiega droga krajowa nr 50. Droga biegnie głównie przez tereny leśne o niskim stopniu zaludnienia, co ogranicza jej negatywne oddziaływanie na ludzi. Obecnie eksploatowane drogi publiczne nie są przygotowane do przenoszenia dużych obciążeń, powodowanych przez samochody ciężarowe i TIR (nawet kilkudziesięciu ton). W związku z tym następuje szybkie niszczenie nawierzchni, a przez to gwałtownie wzrasta zagrożenie wypadkowe i konieczność częstych i kosztownych remontów.

Ważne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi stanowi transport materiałów niebezpiecznych po drogach publicznych co zwiększa możliwość wystąpienia katastrofy i sytuacji nadzwyczajnego zagrożenia.

18. Poważne awarie

Na terenie gminy Młodzieszyn mogą wystąpić zagrożenia:

- naturalne (powodzie, pożary, wichry, susze, gradobicia),
- zagrożenia cywilizacyjne (transport materiałów niebezpiecznych, awarie infrastruktury technicznej).

Część obszaru gminy znajduje się na terenach zalewowych, co zwiększa potencjalne możliwości wystąpienia powodzi. W celu ograniczenia skutków wywołanych powodziami powołano Zespół Reagowania Kryzysowego. W skład Zespołu wchodzi:

Przewodniczący – Wójt Gminy

Z-ca Przewodniczącego Sekretarz Gminy

Członkowie: Komendant Gminny OSP

Komendant Policji

Policja – 1 osoba

Kierownik GOPS

Lekarz Lecznicy Zwierząt

WZMiUW – 2 osoby

Urząd Gminy – 2 osoby

Celem działania powyższego zespołu jest podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu oraz minimalizacji zagrożeń życia oraz mienia i środowiska, zwłaszcza ochrony przeciwpowodziowej. Monitorowanie i prognozowanie rozwoju sytuacji, kierowanie akcją ratowniczą i odbudową na terenie gminy następstw katastrof naturalnych, awarii technicznych lub działalności człowieka, a także realizowanie polityki informacyjnej związanej ze stanem klęski żywiołowej.

W ostatnim roku wystąpiła dotkliwa susza, powodująca wyschnięcie cieków, obniżenie się poziomu wód gruntowych, znaczne obniżenie się poziomu wód w Wiśle i jej dopływach. Skutkiem suszy było zwiększenie stężeń zanieczyszczeń w wodach, usychanie upraw rolnych i leśnych, pożary w lasach.

Zadania związane z ochroną przed awariami, ochroną przeciwpowodziową i innymi zagrożeniami gmina wykonuje przy pomocy gminnych służb, inspekcji i straży.

Jednym z potencjalnych zagrożeń możliwością wystąpienia poważnych awarii może być transport substancji niebezpiecznych zarówno transportem kołowym jak i rurociągami przesyłowymi.

.19. 3.6. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Młodzieszyn dominuje system mieszany zbierania odpadów komunalnych. Zaledwie 15% gospodarstw domowych objętych jest selektywną zbiórką odpadów. Na terenie gminy brak jest składowiska odpadów komunalnych. Ze względu na słabo rozwinięty przemysł na terenie gminy odpady przemysłowe nie występują. Szczegółowa charakterystyka gospodarki odpadami została przedstawiona w Planie gospodarki odpadami w gminie Młodzieszyn.

.20. 3.7. Hałas

Hałas – to każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Hałas w szczególny sposób wpływa na jakość życia ludzkiego, powodując określone skutki zdrowotne (ubytki słuchu, zaburzenia psychofizyczne) i ekonomiczne (spadek wydajności pracy, wydatki na osłony przeciwhałasowe).

Ze względu na środowisko występowania hałas dzieli się na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i na terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Największymi źródłami zagrożenia hałasem są ruch kołowy i nieodpowiednia lokalizacja zakładów przemysłowych, a także imprezy masowe.

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Młodzieszyn jest komunikacja. Hałas drogowy koncentruje się głównie wzdłuż drogi krajowej Nr 50.

Na terenie Gminy Młodzieszyn nie występują uciążliwości akustyczne od źródeł przemysłowych, kolei, nie ma też hałasu lotniczego i motorowego.

.21. 3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne jest stosunkowo nowym zanieczyszczeniem środowiska. Jego powstawanie wiąże się przede wszystkim z postępem technicznym. W celu uzyskiwania coraz sprawniejszych połączeń sieciowych w ostatnich latach budowane są często stacje bazowe telefonii komórkowej oraz przekaźniki radiowe. Instalacje te są źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego do środowiska. Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz. Ze względu na uzgadnianie obiektów telefonii komórkowej przez różne organy administracji, nie znamy liczby stacji bazowych i ich parametrów wpływających na środowisko.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Źródłem pól elektromagnetycznych są również linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne. Na terenie gminy Młodzieszyn nie ma zlokalizowanych stacji elektroenergetycznych i rozdzielni prądu.

Przez teren gminy przebiegają natomiast linie elektroenergetyczne. Wokół linii tworzy się (w razie potrzeby) obszary ograniczonego użytkowania, z tym przypadkiem nie mamy do czynienia w gminie Młodzieszyn.

W celu ograniczenia uciążliwości powodowanej promieniowaniem, należy podjąć niezbędne działania, w tym:

- analizować wpływ na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne,
- zobowiązać zarządzających instalacjami do pomiaru emitowanego promieniowania i ewentualnie ograniczenia uciążliwości.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Młodzieszyn są:

- a) linia energetyczna 110 kV
- b) stacja elektroenergetyczna 110/15 kV
- b) 3 stacje bazowe telefonii komórkowej w Młodzieszynie .

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu: 110 kV relacji Płock-Wyszogród-Sochaczew. Stacje telefonii komórkowej IDEA i ERA-GSM usytuowane są w na znacznych wysokościach.

Wokół źródeł pól elektromagnetycznych (linii i stacji elektroenergetycznych oraz obiektów radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych, stacji bazowych telefonii komórkowych) tworzy się, w razie potrzeby, obszary ograniczonego użytkowania. W Gminie takich przypadków do tej pory nie było. Nie można ich jednak wykluczyć w przyszłości.

.22. Zagrożenia globalne

Zmiany klimatu

W ostatnim stuleciu obserwuje się w skali całego globu symptomy stopniowego ocieplania się klimatu. Okresy ocieplania i oziębiania się są niczym nowym w historii Ziemi, jednak po raz pierwszy źródłem tych zmian rodzących skutki wpływające na życie całej ludzkości jest, prawie na pewno, działanie człowieka. Dowodem jest nie spotykane dotychczas tempo tych zmian. Największą rolę w kształtowaniu zmian klimatu przypisuje się:

- wzrostowi emisji CO₂ do atmosfery, powstającego w wyniku spalania paliw,
- wylesianiu terenów,
- zubożeniu pokrywy roślinnej,
- intensyfikacji hodowli,
- nieszczelności sieci gazowych,
- produkcji przemysłowej chlorowcopochodnych węglowodorów,
- emisji NO_x,
- zmianom w tempie obiegu pary wodnej.

Większość tych czynników występuje także w gminie Młodzieszyn, wywołując presję na środowisko przyrodnicze.

Zanikanie warstwy ozonowej

Poważnym problemem w skali globalnej staje się zubożenie warstwy ozonowej, chroniącej przed szkodliwymi skutkami promieniowania ultrafioletowego. Główną przyczyną zmian zachodzących w stratosferze jest emisja związków chemicznych, a głównie związków organicznych chloru i bromu (głównie freonów i halonów), powodujących rozpad ozonu. Związki te były lub są nadal stosowane w różnego rodzaju

urządzeniach technicznych i produktach, zwłaszcza w przemyśle: chłodniczym, izolacyjnym i kosmetycznym. Ze względu na długi „okres życia” freonów i halonów w atmosferze (do kilkuset lat) może dojść do tego, iż stężenie ich będzie rosło, pomimo podjętych działań na rzecz wyeliminowania ich ze stosowania.

VI. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

Reforma ustrojowa państwa spowodowała znaczące zmiany w strukturze organizacyjnej ochrony środowiska. Struktura ta jest obecnie niezwykle złożona. Generalnie funkcjonuje na 4 poziomach: centralnym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Odrębnie działają sieci branżowe.

Nowy podział kompetencji wprowadzony z dniem 1 stycznia 1999 roku, a następnie zmieniony nowymi regulacjami prawa ekologicznego, stanowi dużą uciążliwość zarówno dla administracji publicznej, jak i dla wszystkich stron biorących udział w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony środowiska.

Struktura organizacyjna ochrony środowiska nie ma charakteru hierarchicznego. Składają się na nią odrębne i niezależne od siebie organy rządowe i samorządowe, a dany szczebel administracji realizuje w zasadzie tylko te zadania, których nie można realizować na szczeblu niższym.

Do organów ochrony środowiska należą:

- **Wójt, burmistrz, prezydent miasta** - rozpatrują sprawy związane z korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami, wycinaniem drzew, krzewów, utrzymaniem zieleni, realizują uchwały rad gmin w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminach, zaopatrzenia w wodę, ciepło, energię, odprowadzenia ścieków, systemu zbierania odpadów komunalnych, realizacji postanowień planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- **Starosta** – główny decydent w ochronie środowiska, wydający decyzje dla przedsięwzięć, które są klasyfikowane jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (spis decyzji poniżej), sprawujący nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, spółkami wodnymi, racjonalną gospodarką łowiecką, ochroną przyrody, realizujący zadania z zakresu edukacji ekologicznej.

Rodzaje decyzji środowiskowych, które wydaje starosta:

- pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska,
 - pozwolenie na emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - decyzja uzgadniająca zakres, sposób i termin zakończenia rekultywacji,
 - pozwolenie zintegrowane,
 - pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód,
 - pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych,
 - pozwolenie wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód,
 - pozwolenie wodnoprawne na wprowadzenie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
 - pozwolenie wodnoprawne na długotrwałe obniżenie zwierciadła wody podziemnej,
 - pozwolenie wodnoprawne na odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
 - pozwolenie wodnoprawne na wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie,
 - pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
 - decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
 - pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, transportu odpadów,
 - koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych (bez użycia materiałów wybuchowych i na powierzchni nie przekraczającej 2 ha i przewidywanym rocznym wydobywaniu nie przekraczającym 20000 m³,
 - zatwierdzenie projektu prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga koncesji.
- **Wojewoda** – wydaje decyzje analogiczne do starosty, ale w odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających obligatoryjnie sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, obejmuje ochroną konserwatorską cenne formy ochrony przyrody, realizuje zadania z zakresu łowiectwa, nadzoru nad lasami prywatnymi,
 - **Marszałek Województwa** – zajmuje się egzekwowaniem opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska i ich redystrybucją na rzecz funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej; prowadzi

także bazę danych o emisjach substancji, wytwarzanych odpadach, pobranej ilości wody w województwie. Jest organem w zakresie melioracji wodnych, uchwała wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju województwa i program ochrony środowiska, sprawuje kontrolę nad WFOŚiGW,

- **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** – wykonuje kontrole przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez wszystkich korzystających ze środowiska, bada i ocenia stan środowiska (monitoring środowiska), wymierza kary za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, prowadzi działania zapobiegające nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska,
- **Minister Środowiska** – odpowiedzialny za realizację Polityki ekologicznej państwa, konwencji międzynarodowych, przygotowanie projektów ustaw ekologicznych i rozporządzeń wykonawczych.

Nowy podział kompetencji w zakresie ochrony środowiska nakłada na wszystkie szczeble samorządu i organów rządowych obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Należy podkreślić wzmocnienie relacji i wpływu organów samorządowych na działanie Inspekcji Ochrony Środowiska oraz uprawnienia kontrolne organów samorządowych.

Oprócz wyżej wymienionych zadań starosty, określone zadania w zakresie ochrony środowiska należą do Rady i Zarządu Powiatu.

Rada Powiatu :

- uchwała Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami,
- co 2 lata analizuje raporty z realizacji programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami,
- ustanawia obszary ograniczonego użytkowania wokół niektórych instalacji (składowiska odpadów komunalnych, kompostownie, oczyszczalnie ścieków, trasy komunikacyjne, linie i stacje elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- wyraża zgodę na powołanie społecznej straży rybackiej.

Ponadto na terenie powiatu sochaczewskiego określone zadania z zakresu zarządzania wodami publicznymi wykonuje Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, lasami Skarbu Państwa zarządzają nadleśniczowie, lasami prywatnymi Starosta Sochaczewski.

W imieniu Marszałka Województwa Mazowieckiego za meliorację podstawową odpowiada Wojewódzki Zarząd Melioracji Urządzeń i Wodnych O/Sochaczew..

Organem ochrony środowiska w Gminie Młodzieszyn jest wójt, który realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Gminy oraz kompetencji wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Do wyżej wymienionych przepisów prawa należą sprawy wynikające z ustaw:

- prawo ochrony środowiska
- ustawa o odpadach
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- ochronie przyrody
- planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W sprawach wynikających z powyższych przepisów wydawane są stosowne decyzje oraz opinie w postaci postanowień. W przedmiocie wydawanych rozstrzygnięć w formie decyzji należą sprawy z zakresu:

- wydawania zezwoleń na usunięcie drzew,
- o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu
- porządkowanie terenów przez właścicieli nieruchomości w oparciu o regulamin utrzymania czystości i porządku.

Do głównych zadań Rady Gminy należy uchwalanie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, dotyczących:

- wymagań w zakresie utrzymywania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- rodzaju urządzeń przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także zasad ich rozmieszczania,
- częstotliwości, zasad i sposobu usuwania odpadów komunalnych z nieruchomości oraz z innych terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
- zasad utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach,
- wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Do zadań rady gminy należy również ustalanie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi komunalne.

Do zadań Wójta Gminy Młodzieszyn w szczególności należą:

- wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew oraz krzewów oraz naliczanie opłat za ich usunięcie,
- naliczanie kar za usunięcie drzew i krzewów bez wymaganego zezwolenia,
- wydawanie zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych z terenu gminy,
- wyłapywanie bezdomnych zwierząt,
- wydawanie zezwoleń na utrzymywanie psa rasy uznanej za agresywną,
- opiniowanie wniosków dotyczących zatwierdzenia programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- opiniowanie wniosków dot. zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- opiniowanie wniosków dot. zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów,
- wydawanie decyzji nakazującej posiadaczowi odpadów na ich usunięcie z miejsc nie przeznaczonych do ich składowania i magazynowania,
- udzielanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed zwierzętami bezdomnymi,
- udzielanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, grzebowisk lub spalarni zwłok zwierząt.

Poza wójtem na terenie gminy określone zadania wykonuje:

- a) Starosta Powiatu Sochaczewskiego
- b) Wojewoda Mazowiecki
- c) z zakresu zarządzania wodami publicznymi - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
- d) melioracją - Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych O/Sochaczew
- e) funkcję kontrolną - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Płocku.

W imieniu wójta gminy zadania wykonywane są przez 1 pracownika, zajmującego się sprawami ochrony środowiska, budowy i utrzymania dróg, elektryfikacji i telefonizacji.

VII. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE PROGRAMU

Główne cele polityki ekologicznej państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest przyjęta w Konstytucji RP **zasada zrównoważonego rozwoju**, która uzyskała prawo obywatelstwa wśród społeczeństw świata w wyniku Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej. **Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych.**

- Cele polityki państwa w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

w zakresie racjonalizacji użytkowania wód

- zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe;
- zastosowanie najlepszych dostępnych technik produkcji przemysłowej i praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na wodę i ograniczenia ładunków odprowadzanych do odbiorników zanieczyszczeń;
- racjonalizacja zużycia wody w gospodarstwach domowych (ograniczenie marnotrawstwa, strat w systemach wody).

w zakresie zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji

poprawa efektywności ekonomicznej procesów wytwórczych;

zasada likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła.

w zakresie zmniejszenia energochłonności gospodarki

- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- zmniejszenie energochłonności zarówno w procesach wytwórczych, jak i świadczenia usług oraz konsumpcji;
- wzrost udziału w produkcji energii elektrycznej i ciepłej, energetycznych nośników odnawialnych (energia wody i wiatru, energia geotermalna, energia słoneczna, energia z biomasy) oraz pochodzących z odpadów.

w zakresie ochrony gleb

- przeciwdziałanie przejmowaniu gleb nadających się do wykorzystania rolniczego lub leśnego na inne cele, zwłaszcza inwestycyjne;
- eliminacja produkcji rolniczej lub odpowiednia zmiana struktury upraw na glebach zanieczyszczonych substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia tam, gdzie stopień zanieczyszczenia przekracza dopuszczalne wskaźniki;
- przywracanie wartości użytkowej glebom, które uległy degradacji (oczyszczanie, rekultywacja, odbudowa właściwych stosunków wodnych);
- dostosowanie do naturalnego, biologicznego potencjału gleb, formy ich zagospodarowania rolniczego lub leśnego.

w zakresie wzbogacenia i racjonalnej eksploatacji zasobów leśnych

- stałe powiększanie zasobów leśnych;
- kształtowanie lasu wielofunkcyjnego (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej, glebochronnej);
- zachowanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych;
- racjonalne, zgodne z zasadami przyrody użytkowanie zasobów leśnych;
- utrzymanie i wzmacnianie społeczno-ekonomicznej funkcji lasów;
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień jako czynnika ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz racjonalnego użytkowania przestrzeni przyrodniczej.

w zakresie ochrony zasobów kopalin

- ograniczenie wydobycia, jeśli możliwe jest znalezienie substytutu danego surowca;
- zmniejszenie zużycia surowca w przeliczeniu na jednostkę produktu;
- objęcie ochroną wód leczniczych i termalnych, w odniesieniu do których zostanie utrzymany system koncesjonowania.

O Cele polityki ekologicznej państwa w zakresie jakości środowiska

w zakresie gospodarowania odpadami

- zapobieganie powstawania odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”;
- odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów – bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych.

w zakresie stosunków wodnych i jakości wód

- zapobieganie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła;
- przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego, a przez to zapewnienie odpowiednich źródeł poboru wody do picia.

w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem

- konsekwentne przechodzenie na likwidację zanieczyszczeń u źródła;
- coraz szersze normowanie emisji w przemyśle, energetyce i transporcie;
- wprowadzanie norm ograniczających emisję do powietrza zanieczyszczeń w procesie produkcyjnym (w pełnym cyklu życia produktów i wyrobów).

w zakresie hałasu i promieniowania

- zmniejszenie skali narażania mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu;
- kontrola i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania niejonizującego (urządzenia elektroenergetyczne i radiokomunikacyjne);
- kształtowanie zieleni zorganizowanej pełniących ponadto funkcje ochronne.

w zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego

- włączenie się Polski do realizacji międzynarodowych programów związanych z bezpieczeństwem chemicznym i biologicznym;
- harmonizowanie polskich przepisów prawnych z przepisami UE oraz wdrażanie wymogów i zaleceń.

w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń

- eliminowanie lub zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu nadzwyczajnych zagrożeń;
- doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii i klęsk żywiołowych.

w zakresie różnorodności biologicznej i krajobrazowej

- rozpoznanie i utrzymanie warunków minimum dla ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- zwiększenie powierzchni obszarów chronionych (do 1/3 terytorium kraju);
- rekultywacja i renaturalizacja obszarów zdegradowanych;
- powstrzymanie procesu degradacji zabytków kultury;
- zwiększenie skuteczności ochrony obszarów objętych ochroną prawną.

2. Limity krajowe

W II Polityce ekologicznej państwa, przyjętej przez Radę Ministrów w czerwcu 2000 r., a następnie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sierpniu 2001 r., ustalone zostały następujące ważniejsze limity krajowe, związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą stanu środowiska (wszystkie dotyczą celów do osiągnięcia najpóźniej do 2010 r.):

- zmniejszenie wodochłonności produkcji o 50% w stosunku do stanu w 1990 r. (w przeliczeniu na PKB i wartość sprzedaną w przemyśle);
- ograniczenie materiałochłonności produkcji o 50% w stosunku do 1990 r. w taki sposób, aby uzyskać co najmniej średnie wielkości dla państw OECD (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- ograniczenie zużycia energii o 50% w stosunku do 1990 r. i 25% w stosunku do 2000 r. również w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 r.;
- odzyskanie i powtórne wykorzystanie co najmniej 50% papieru i szkła z odpadów komunalnych;
- pełna (100%) likwidacja zrzutów ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych;
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w stosunku do stanu z 1990 r., z przemysłu o 50%, z gospodarki komunalnej (na terenie miast i osiedli wiejskich) o 30% i ze spływu powierzchniowego – również o 30%;
- ograniczenie emisji pyłów o 75%, dwutlenku siarki o 56%, tlenków azotu o 31%, niemetanowych lotnych związków organicznych o 4% i amoniaku o 8% w stosunku do stanu w 1990 r.;
- do końca 2005 r. wycofać z użytkowania etylinę i przejść wyłącznie na stosowanie benzyny bezołowiowej.

Powyższe limity przyjmuje się jako punkt odniesienia w zakresie realizacji celów wojewódzkiej polityki ekologicznej.

3. Cele polityki ekologicznej województwa mazowieckiego

Jak wynika z projektu „Programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego”, przyjętego przez Zarząd Województwa Mazowieckiego 29 lipca 2004 r., dokumentem nadrzędnym wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie polityki ekologicznej województwa jest „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego”.

Cele wojewódzkiej polityki ekologicznej ujęte w Programie ochrony środowiska są celami przyjętymi w „Strategii ...”.

Cele sformułowane w „Strategii ...” zostały zaadaptowane dla potrzeb Programu ochrony środowiska. Tym sposobem zachowany jest ścisły związek ze „Strategią”, a Program ochrony środowiska stanowi rozwinięcie Strategii rozwoju województwa w odniesieniu do ochrony środowiska.

Cel główny: zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska

Cele szczegółowe:

- poprawa jakości wód,
- uporządkowanie gospodarki odpadami,
- zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego,
- ograniczenie uciążliwości hałasu.

Cel główny: racjonalizacja gospodarki wodnej

Cele szczegółowe:

- zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych,
- ograniczenie poboru wód podziemnych dla celów gospodarczych, produkcji i usług,
- ograniczenie wodochłonności,
- poprawa standardów zaopatrzenia w wodę.

Cel główny: zwiększenie lesistości i ochrona lasów

Cele szczegółowe:

- osiągnięcie wskaźnika lesistości Mazowsza do 25%,
- zmiana struktury własnościowej lasów,
- racjonalizacja gospodarki leśnej,
- rozwój funkcji ochronnych i buforowych lasu.

Cel główny: poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego

Cele szczegółowe:

- ochrona przeciwpowodziowa,
- ochrona przeciwpożarowa,
- zmniejszenie ryzyka awarii związanych z wykorzystaniem lub transportem substancji niebezpiecznych.

Cel główny: podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej

Cele szczegółowe:

- kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju,
- wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania,
- tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej.

Cel główny: rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej

Cele szczegółowe:

- wzrost ilości podmiotów gospodarczych posiadających certyfikaty jakości,
- rozwój proekologicznych form produkcji rolniczej,
- wzrost wykorzystania energii odnawialnej,
- zwiększenie udziału transportu szynowego w przewozach osób i towarów,
- zmniejszenie materiałochłonności i energochłonności.

Cel główny: utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych

Cele szczegółowe:

- zwiększenie obszarów objętych ochroną prawną do 35% powierzchni województwa, ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, kompleksów leśnych, a także obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”,
- określenie do roku 2006 zasad gospodarowania na wszystkich obszarach chronionych oraz sporządzenie planów ochrony dla tych obszarów,
- utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych w ramach korytarzy ekologicznych krajowych, regionalnych i lokalnych,
- partnerstwo samorządowe i partycypacja społeczna w działaniach na rzecz tworzenia obszarów chronionych,
- włączenie obszarów cennych przyrodniczo do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

Postanowiono, że cele polityki ekologicznej województwa mazowieckiego będą realizowane w oparciu o krajowe limity przyjęte w Polityce ekologicznej państwa.

4. Cele i priorytety ekologiczne powiatu sochaczewskiego

o Cele i kierunki działań realizacji regionalnej polityki ekologicznej w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie
- Ograniczenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska
- Ograniczenie marnotrawstwa wody
- Zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych

o Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Radykalne ograniczenie marnotrawstwa zasobów naturalnych
- Likwidacja zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła
- Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego

3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Włączenie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii w przygotowane na wszystkich szczeblach samorządowych programy zrównoważonego rozwoju, programy ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego i plany energetyczne,
- Zwiększenie zaangażowania środków publicznych i prywatnych na rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych z równoczesną poprawą efektywności ich wykorzystania
- Intensyfikacja działań umożliwiających wykorzystanie w tym środków finansowych ze Wspólnoty Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

4. Wzrost lesistości

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Opracowanie i wzmocnienie realizacji (zintegrowanego z regionem) planu zwiększania lesistości
- Kształtowanie struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanu zgodnie z naturalnymi predyspozycjami lokalnych biotypów
- Restrukturyzacja gospodarstw leśnych w kierunku ich wiekofunkcyjności
- Intensyfikacja ochrony prewencyjnej dla zachowania będących w stanie zbliżonym do naturalnego ekosystemów leśnych oraz śródleśnych zbiorników wodnych, cieków bagien, trzęsawisk, wrzosowisk, wydów i wszelkich użytków ekologicznych
- Użytkowanie zasobów leśnych w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu.

5. Gospodarka odpadami

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Sukcesywne wdrażanie regionalnego „Planu gospodarki odpadami”
- Wdrażanie powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami

- Kształtowanie powiatowego systemu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (spójne z systemem wojewódzkim)
- Rozwój drobnej przedsiębiorczości w zakresie usług dotyczących gospodarki odpadami.

6. Jakość powietrza. Zmiany klimatu

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Stymulowanie procesów opracowywania i realizacji gminnych planów zaopatrzenia w energię uwzględniających zasady ochrony środowiska
- Wzmożenie nadzoru nad osiąganiem i przestrzeganiem normatywów emisji w jednostkach gospodarczych
- Wspierania wszelkich działań związanych uciążliwością ruchu drogowego
- Promowanie zintegrowanych działań na rzecz minimalizacji zużycia energii i surowców energetycznych
- Zintegrowanie programów ochrony powietrza z planami zagospodarowania przestrzennego gminy
- Wspieranie działań dostosowujących monitoring zanieczyszczeń atmosfery do aktualnych wymogów.

7. Stosunki wodne i jakość wód

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Zmniejszenie wodochłonności w przemyśle oraz stosowanie BAT w instalacjach produkcyjnych
- Opracowanie powiatowego programu oczyszczania ścieków komunalnych wraz z programem rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych
- Poprawa jakości wody pitnej poprzez rozwój i modernizację systemów wodociągowych
- Wzmożenie funkcji kontrolnych i egzekucyjnych prawa w zakresie jakości zasobów wodnych (w układach zbiorowych)
- Ograniczanie ładunków zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł przemysłowych i przestrzennych (rozproszonych) oraz powierzchniowych i rolniczych, a także sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej
- Zintegrowanie programów i działań w zakresie stosunków wodnych i jakości wód z planami zagospodarowania przestrzennego
- Zmiany struktury źródeł poboru wody przez przemysł
- Realizacja kompleksowych (wielokierunkowych i wielocelowych) programów gospodarowania zasobami wodnymi
- Intensyfikacja działań na rzecz retencji wody i likwidacji deficytu wody przy równoczesnej minimalizacji zagrożeń powodziowych.

8. Stres miejski

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych palenisk węglowych
- Minimalizacja technicznej zabudowy gruntów
- Rozwój i kształtowanie nowych terenów zieleni
- Rozwój przestrzeni osiedli o mniejszej intensywności zabudowy ale przy zachowaniu generalnej zwartości zabudowy miejskiej
- Rozbudowa i modernizacja systemów technicznej infrastruktury komunalnej i ochronnej
- Proekologiczne gospodarowanie przestrzenią
- Kształtowanie proekologicznych systemów gospodarki cieplnej i transportu oraz struktury gospodarczej
- Kształtowanie proekologicznych systemów organizacyjnych, kontrolnych i ochronnych w zakresie minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska i mieszkańców.

9. Hałas

Kierunki działań w powiecie sochaczewskim

- Opracowanie powiatowego programu bilansującego najpilniejsze potrzeby w zakresie działań doraźnych (ekranów zabezpieczeń)
- Włączenie problematyki ochrony przed hałasem do planów zagospodarowania przestrzennego gminy.

10. Promieniowania niejonizujące*Kierunki działań w powiecie sochaczewskim*

- Wdrożenie nowoczesnych systemów monitoringu pól elektromagnetycznych
- Restrykcyjne przestrzeganie przepisów prawa w zakresie rozwiązań technicznych i lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne

11. Różnorodność biologiczna i krajobrazowa*Kierunki działań w powiecie sochaczewskim*

- Rozwój systemów inwentaryzacji i monitoringu bioróżnorodności
- Wspieranie rolnictwa ekologicznego
- Działania na rzecz utrzymania urozmaiconego krajobrazu rolniczego
- Gospodarowanie zasobami biologicznymi w sposób oszczędny i racjonalny
- Realizacja przestrzennego programu ochrony środowiska
- Ograniczenie eksploatacji surowców naturalnych w obszarach prawnie chronionych (lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie).

VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE OBJĘTE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Na podstawie analizy Polityki ekologicznej państwa, „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim do 2010 r.” oraz zagrożeń wynikających z diagnozy sytuacji ekologicznej w gminie Młodzieszyn ustalono główne cele działań ekorozwojowych w gminie. Przyjęte cele są zgodne z celami określonymi w Programie ochrony środowiska oraz Planie gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim”.

Cel główny: *Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów*

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie emisji substancji i energii.
- Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Racjonalne gospodarowanie środowiskiem.
- Zwiększona aktywność obywatelska i wyższy stan świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Realizacja celów będzie się odbywała poprzez działania w okresach:

krótkookresowym (lata 2004 – 2006),

długoterminowym (lata 2004 – 2010).

Tabela 5. Główne cele i zadania do realizacji w gminie Młodzieszyn w latach 2004-2010.

Cele	Zadania	Lata realizacji
Osiągnięcie lepszej jakości wód na terenie gminy	Budowa oczyszczalni ścieków w Młodzieszynie	2004-2005
	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Młodzieszyn, Juliopol, Justynów, Mistrzewice, Nowe Mistrzewice	2004 – 2010
	Przygotowanie koncepcji systemu indywidualnego oczyszczania ścieków w terenach o rozproszonej zabudowie	2005-2006
	Przygotowanie i wdrożenie programu działań na rzecz ograniczenia wpływu zanieczyszczeń azotanowych (płyty gnojowe, stosowanie nawozów organicznych i sztucznych itp.)	2005-2006

Cele	Zadania	Lata realizacji
Osiągnięcie lepszej jakości powietrza	Zmiana tradycyjnych kotłowni opalanych węglem na czystsze źródła energii	2005-2010

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MŁODZIESZYN

Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego	Poprawa nawierzchni dróg	2005-2010
	Inwentaryzacja źródeł emisji hałasu i promieniowania	2006
	Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego zagadnień akustycznych	2004-2005
Ochrona przyrody i krajobrazu	Objęcie ochroną terenów w ramach programu Natura 2000, uwzględnianie terenów chronionych w planach zagospodarowania przestrzennego oraz przy uzgadnianiu lokalizacji przedsięwzięć.	2004-2005
	Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju gminy	2005-2010
	Wdrożenie programów rolnośrodowiskowych w gminie	2005-2006
Ochrona wód podziemnych	Ochrona wód przed ich ilościową i jakościową degradacją poprzez kontrolę zużycia wody w wodociągach gminnych,	2004-2010
	rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych zgodnie z wymogami prawa wodnego	
	Stała kontrola jakości wód w ujęciach będących własnością gminy. Identyfikacja zagrożeń w obrębie ujęć	
Usprawnienie zarządzania środowiskiem	Wzmocnienie służb ochrony środowiska poprzez szkolenia, kursy itp.	2005
Podnoszenie świadomości ekologicznej	Organizowanie punktów informacyjnych o środowisku i jego ochronie	2004-2005
	Wspierania działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego	2004-2010
	Wspieranie rozwoju i turystyki na terenach o wysokich walorach przyrodniczych	2004-2010
	Organizowanie wystaw, konkursów i innych imprez o tematyce ekologicznej	2004-2010
Gospodarka odpadami		
Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem gospodarki odpadami	- Przyjęcie przez gminę określonego systemu zbierania odpadów - Wzmocniony nadzór i kontrola nad gospodarką odpadami w gospodarstwach indywidualnych, zakup i rozmieszczenie pojemników - Edukacja ekologiczna	2004-2006

Cele	Zadania	Lata realizacji
Zwiększenie zakresu selektywnej zbiórki odpadów	- Wyznaczenie miejsc do selektywnej zbiórki odpadów - Zakup i rozmieszczenie pojemników - Edukacja ekologiczna i działalność propagandowa	2004-2010
Stworzenie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów zapewnienia poziomów odzysku: - wielkogabarytowych – 20% - odpadów budowlanych – 15% wyselekcjonowanych z komunalnych - odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych – 15%	- Opracowanie i wdrożenie strategii działania, - Rozwój selektywnej zbiórki odpadów u źródła, - Budowa gminnego punktu zbierania odpadów	2004-2006
Uzyskanie 12% poziomu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Opracowanie i wdrożenie strategii działania, Prowadzenie kampanii promującej przydomowe kompostownie.	2004-2006
Doskonalenie lokalnego systemu gospodarki odpadami	Analiza i weryfikacja działania istniejącego systemu gospodarowania odpadami. Działania edukacyjne.	2007-2010
Pełne wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów	- Zwiększenie ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, - Objęcie mieszkańców gmin zbiórką odpadów „u źródła” - edukacja ekologiczna	
Ograniczenie masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowiskach	- Ewidencja odpadów deponowanych na składowiskach odpadów, - Rozwój technik odbioru odpadów z miejsca ich wytwarzania oraz właściwej segregacji odpadów	2004-2010

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MŁODZIESZYN

Cele	Zadania	Lata realizacji
Eliminacja nieprawidłowych działań w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi	Stworzenie systemu ewidencji i nadzoru nad gospodarką odpadami medycznymi i weterynaryjnymi	2004-2005
Zapewnienie odzysku 50% odpadów budowlanych, w tym 70% gruzu budowlanego.	Zorganizowanie systemu zbierania odpadów budowlanych	2004-2006
Zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach	- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów u źródła, - Tworzenie punktów skupu surowców wtórnych, - Odzysk odpadów	2004-2010
Osiągnięcie poziomu 70% odzysku odpadów budowlanych, w tym 90% gruzu budowlanego	Całkowite wdrożenie systemu gospodarowania odpadami budowlanymi, kontrola gospodarki odpadami	2010
Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennej zawartych w osadach ściekowych	- Prowadzenie procesów stabilizacji osadów ściekowych. - Systematyczne badanie osadów w celu wyselekcjonowania osadów nadających się do rolniczego wykorzystania i badania gleb	2004-2010

VIII. PROGRAM ZDADANIOWY

W programie zadaniowym uwzględniono zalecenia określone w Programie ochrony środowiska oraz planie gospodarki odpadami w powiecie sochaczewskim. oraz najpilniejsze potrzeby zdefiniowane przez przeprowadzoną w niniejszym Programie diagnozę stanu środowiska.

1. Poprawa jakości powietrza

Planuje się prowadzić działania zachęcające mieszkańców gminy do wymiany kotłowni węglowych na kotłownie opalane paliwami ekologicznymi poprzez promocję nowych technologii oraz pomoc przy pozyskiwaniu funduszy z WFOŚiGW.

Jednocześnie planuje się systematyczną wymianę kotłowni w obiektach użyteczności publicznej.

2. Gospodarka wodno-ściekowa

W latach 2004-2005 planuje się budowę gminnej oczyszczalni ścieków w Młodzieszynie.

Oczyszczalnia zlokalizowana będzie w północno – wschodniej części miejscowości, przy drodze do wsi Mistrzewice. Inwestycja położona będzie na gruntach należących do gminy na działce nr 409 o powierzchni ok. 1,7 ha. Oczyszczalnia zajmować będzie teren o powierzchni ok. 0,5 ha. Inwestycja jest zgodna z planem zagospodarowania przestrzennego Gminy zatwierdzonego uchwałą rady. Teren oczyszczalni sąsiaduje: od strony południowej z działką rolną użytkowaną jako łąka, od wschodu z około 50 metrowym pasem nieużytków i około 40 metrowym pasem lasu mieszanego, za którym rozciąga się teren zabudowy zagrodowej (najbliższy budynek znajduje się w odległości ok. 110 m od planowanej lokalizacji obiektów oczyszczalni ścieków). Od strony północnej teren planowanej inwestycji sąsiadować będzie z terenami rolnymi ograniczonymi skracającą na wschód drogą gminną oraz rowem melioracyjnym uchodzącym do Kanału Mistrzewickiego. Od zachodu teren planowanej oczyszczalni graniczy z drogą gminną, za którą znajdują się tereny rolne i zagroda oddalona ok. 90 m od terenu planowanej inwestycji.

Koncepcja technologiczna projektowanej oczyszczalni

Projektuje się zastosowanie technologii oczyszczania ścieków metodą niskoobciążonego osadu czynnego ze stabilizacją biomasy oraz biologiczną denitryfikacją i defosfatacją.

Procesy te zachodzą w zbiorniku określanym mianem sekwencyjnego biologicznego reaktora (SBR).

Jest to odmiana komory z osadem czynnym, charakteryzująca się tym, że w miejsce reaktora o ciągłym przepływie ścieków i stałym napełnieniu występuje reaktor działający w sposób cykliczny, częściowo opróżniany i napełniany. Procesy cząstkowe właściwe dla osadu czynnego przebiegające w reaktorze przepływowym równocześnie (mieszanie – napowietrzanie, dopływ – odpływ) w reaktorze SBR rozdzielone są jako odrębne fazy cyklu. W pełnym cyklu występują dodatkowo fazy: sedymentacji i dekantacji – pozwalające na eliminację osadnika wtórnego. Recyrkulacja osadu staje się zbędna, ponieważ osad nie

odpływa z reaktora w mieszaniu ze ściekami, lecz kolejno rozrzedza sieci unosi w cieczy – w fazie napowietrzania albo opada i zagęszcza się przy dnie – w fazie sedymentacji i dekantacji.

Z uwagi na występujące okresowo w trakcie cyklu pracy warunki beztlenowe (we wszystkich fazach, gdy włączone jest napowietrzanie), proces ten stwarza możliwość uzyskania wysokiego efektu denitryfikacji i defosfatacji.

W systemie SBR można rozróżnić dwie zasadnicze fazy procesu, a mianowicie fazę dopływu i gromadzenia ścieków w reaktorze oraz fazę sedymentacji. W czasie napełniania reaktora system napowietrzający nasycza tlenem gromadzone w nim ścieki, jednocześnie mieszając je z osadem czynnym.

Projektowany program sterowania zapewni odpowiedni przebieg następujących po sobie faz cyklu, tj. napowietrzania wraz z cyrkulacją biomasy w reaktorze oraz samego mieszania przy włączonym napowietrzaniu.

W czasie mieszania ilość wprowadzonego do reaktora tlenu jest kontrolowana i dostosowywana do aktualnego zapotrzebowania poprzez sondę tlenową i regulujący pracę turbiny przetwornik częstotliwości. Dzięki powtarzającym się w różnych odstępach czasu cyklach włączania i wyłączania napowietrzania ścieków w reaktorze uzyskuje się warunki nie tylko do rozkładu substancji organicznych w kontrolowanych fazach nityfikacji i denitryfikacji, lecz dzięki wytworzeniu licznych stref anoksycznych stwarza się możliwość przebiegu daleko idących procesów biologicznej defosfatacji.

Po upływie określonego czasu dla fazy gromadzenia ścieków, bądź po osiągnięciu maksymalnego, rejestrowanego przez sondę poziomu napełniania zbiornika, reaktor SBR przechodzi do fazy sedymentacji. W tym etapie nagromadzone w reaktorze ścieki są jeszcze przez zadany w programie sterującym okres napowietrzane tak, aby nasycić tlenem również i tę partię ścieków, która jako ostatnia została doprowadzona do reaktora. Po upływie tego czasu turbina napowietrzająca zostaje wyłączona.

W warunkach braku jakichkolwiek zakłóceń hydraulicznych tj. przy odciętym dopływie ścieków osad biologiczny osadza się na dnie reaktora. Wytwarza się wyraźna granica podziału pomiędzy osadem, a ściekami oczyszczonymi.

Gdy minie zadany w programie okres sedymentacji rozpoczyna się następnie wypompowywanie oczyszczonych ścieków do zbiornika ścieków oczyszczonych. Po osiągnięciu zadanego minimalnego poziomu pompa wyłącza się automatycznie, dzięki czemu oczyszczalnia jest zabezpieczona przed ewentualną możliwością wypompowania wraz z oczyszczonymi ściekami części masy biologicznej. Ze zbiornika ścieków oczyszczonych ścieki odpływać będą stopniowo rurociągiem grawitacyjnym do odbiornika.

Reaktor SBR jest dwa razy w ciągu doby napełniany i opróżniany. Łączny czas od rozpoczęcia napełniania zbiornika do jego opróżnienia określany jest jako cykl roboczy. W czasie jednego cyklu roboczego realizowanych jest kilka następujących po sobie faz.

Dostarczanie niezbędnego do redukcji związków organicznych przez mikroorganizmy tlenu odbywa się za pomocą tzw. napowietrzania powierzchniowego. Funkcję tą spełnia turbina napowietrzająca, a specjalna budowa turbiny sprawia, że w czasie jej pracy do ścieków dostarczana jest nie tylko odpowiednia ilość tlenu, ale cała zawartość reaktora jest cyrkulowana i mieszana.

Automatyczna regulacja obrotów turbiny następuje poprzez przetwornik częstotliwości tak, że uprzednio zaprogramowana zawartość tlenu w ściekach jest utrzymywana na stałym poziomie. Taki system regulacji stwarza możliwość elastycznego reagowania układu na zmieniające się obciążenie ściekami. Aby zapewnić warunki do przebiegu kontrolowanej nityfikacji i denitryfikacji, liczba obrotów turbiny jest regulowana przy pomocy programu sterującego. Po fazie napowietrzania w czasie, której utleniane są związki azotu, liczba obrotów turbiny zostaje obniżona do minimum, przy czym cała zawartość reaktora jest w dalszym ciągu cyrkulowana i mieszana z nowo dopływającymi ściekami.

Takie mieszanie zawartości reaktora jest koniecznym warunkiem osiągnięcia kontrolowanej denitryfikacji.

Przy pracy na minimalnych obrotach tlen nie jest już podawany do ścieków tak, że mikroorganizmy zaczynają wykorzystywać do rozkładu materiału organicznego cały rozpuszczony w ściekach tlen.

Na skutek przedłużającego się braku tlenu bakterie zostają zmuszone do rozkładu zawartych w ściekach azotanów, by móc wykorzystać związany w nich tlen. Uwolniony w ten sposób azot wydzielą się do atmosfery.

Regulacja zmiany faz pomiędzy napowietrzaniem i fazą spoczynku jest zależna od czasu i może być łatwo dostosowywana do zmieniających się potrzeb układu na centralnej szafie sterowniczej.

Ważną cechą wyróżniającą system SBR jest fakt, że w trakcie trwania cyklu roboczego zmienia się poziom ścieków w reaktorze. Aby uzyskać optymalny i najbardziej efektywny stopień napowietrzania ścieków, turbinę napowietrzającą umieszczono na specjalnym systemie pływakowym, dzięki czemu niezależnie od poziomu ścieków w reaktorze stopień zanurzenia turbiny nie ulega zmianie.

W skład projektowanej oczyszczalni będą wchodziły następujące obiekty:

- przepompownia ścieków,
- punkt zlewny ścieków dowożonych,
- zintegrowane urządzenie do mechanicznego oczyszczania ścieków składające się z sita oraz piaskownika,
- przepompownia ścieków,
- komora zasuw,
- reaktory SBR – 2 sztuki,
- komora pomiarowa,
- zbiornik ścieków oczyszczonych z komorą zasuw,
- zagęszczacz osadu,
- składowisko osadów odwodnionych,
- budynek socjalno – techniczny.

Ścieki poprzez projektowaną kanalizację sanitarną (kolektor tłoczony wg odrębnego opracowania) doprowadzane będą do przepompowni ścieków zlokalizowanej na terenie oczyszczalni, a następnie tłoczone na zintegrowane urządzenie do usuwania skrutek i piasku.

Wyprowadzony na zewnątrz króciec do podłączenia węża wozu asenizacyjnego pozwoli na zrzut ścieków dowożonych ze zbiorników bezodpływowych. Ścieki te będą tłoczone bezpośrednio na zintegrowane urządzenie sita z piaskownikiem. Po wstępnym oczyszczeniu z zanieczyszczeń stałych oraz piasku ścieki odprowadzane będą grawitacyjnie do przepompowni zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków. W przepompowni zostaną zamontowane dwie pompy (w tym jedna zapasowa), które będą przetłaczały ścieki do reaktorów SBR poprzez komorę zasuw.

W reaktorze SBR, w cyklach 12-sto godzinnych zachodzi proces biologicznego oczyszczania ścieków. Po oczyszczeniu ścieki tłoczone będą pompami zainstalowanymi w reaktorach do zbiornika ścieków oczyszczonych. Na rurociągu tłocznym, z reaktorów SBR do zbiornika, zainstalowany zostanie przepływomierz elektromagnetyczny do pomiaru ilości odprowadzanych ścieków. W komorze przepływomierza znajdować się będzie punkt poboru ścieków oczyszczonych. Ze zbiornika ścieków oczyszczonych ścieki tłoczone będą do Kanalu Mistrzewickiego. Komora znajdująca się za zbiornikiem, połączona zostanie z kanalizacją wewnętrzną oczyszczalni ścieków w celu odprowadzenia ścieków powstałych podczas czyszczenia zbiornika.

Osad nadmierny powstający w reaktorze przepompowywany będzie do zagęszczacza, w którym nastąpi dalsza jego stabilizacja oraz zmniejszenie uwodnienia. Wody nad osadowe powstające w czasie zagęszczania osadu, odprowadzane będą kanalizacją grawitacyjną do przepompowni. Osad po zagęszczeniu poddawany będzie dalszemu odwadnianiu na prasie filtracyjnej. W pierwszym etapie eksploatacji oczyszczalni tj. w czasie pracy jednego reaktora, osad odwadniany będzie na przewoźnej prasie filtracyjnej. Podczas eksploatacji dwóch reaktorów ilość powstającego osadu zwiększy się i wówczas osad odwadniany będzie docelowo na prasie zainstalowanej w pomieszczeniu prasy.

Planuje się budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Młodzieszyn, Juliopol, Justynów, Mistrzewice, Nowe Mistrzewice, Janów, Adamowa Góra, Leontynów, Helenka, Stare Budy.

Rozbudowa sieci wodociągowej

W latach 2006 – 2015 planuje się budowa sieci wodociągowej w miejscowościach:

- Januszew – 44 odbiorców, Radziwiłka – 20, Marysin – 15 – podłączenie do stacji wodociągowej w Nowych Mistrzewicach,
- Nowa Wieś – 30, Rokicina – 20 – podłączenie do stacji wodociągowej w Młodzieszynie lub budowa nowej stacji.

3. Gospodarka odpadami

Planuje się wdrożyć zorganizowany system zbierania odpadów komunalnych z jednoczesnym objęciem wszystkich mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów „u źródła”. Ważnym elementem gospodarki odpadami jest inwentaryzacja azbestu występującego na terenie gminy oraz stworzenia systemu zbierania padłych zwierząt.

4. Promocja środowiska naturalnego gminy

W ramach zagospodarowania terenu pod kątem turystyki i rekreacji planuje się:

- budowę ścieżek rowerowych i pieszych na terenach chronionego krajobrazu,
- stworzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej na około 6 ha gruntów na terenie gminy,
- rozwój zabudowy letniskowej.

Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu Ochrony Środowiska

Tabela 6. Program krótkoterminowy na lata 2004-2006

Lp.	Z a d a n i e	Termin realizacji	Szacunkowe koszty tys. zł	Źródło finansowania
1.	Budowa oczyszczalni ścieków w Młodzieszynie	2004-2005	2 960	Budżet Gminy UE WFOŚiGW
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Młodzieszyn, Juliopol (etap II)	2004 – 2005	2 130	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Młodzieszyn, Juliopol (etap III)	2005 – 2006	3 000	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
4.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach Kamion, Januszew	2005-2006	500	Budżet Gminy SAPARD Środki Unijne
5.	Modernizacja stacji uzdatniania wody Nowe Mistrzycze	2004-2006	450	Budżet Gminy WFOŚiGW Środki Unijne
6.	Wymiana kotłowni węglowych na olejowe w obiektach użyteczności publicznej	2005-2007	200	Budżet Gminy WFOŚiGW Środki Unijne
8.	Organizacja gminnego punktu zbierania odpadów	2005-2006	80	Budżet Gminy WFOŚiGW Środki Unijne

Tabela 7. Program długoterminowy na lata 2007-2012

Lp.	Z a d a n i e	Termin realizacji	Szacunkowe koszty tys. zł.	Źródło finansowania
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w młodzieszynie ul. Ogrodowa, Justynowie oraz Julipol Wieś	2006-2008	2 200	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Adamowa Góra, Janów	2010-2012	1 700	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Młodzieszyn ul. Chodakowska, Juliopol Pieńki i Julipol ul. Chodakowska	2007-2012	1 450	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Mistrzewice i Nowe Mistrzewice	2008-2012	2 200	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
5.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Radziwiłka	2006 – 2015	175	Budżet Gminy Budżet państwa, środki UE
6.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Juliopol-Marysin	2006-2007	175	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MŁODZIESZYN

7.	Wdrożenie segregacji odpadów komunalnych „u źródła” na terenie gminy Młodzieszyn	2007 – 2010	200.000	Budżet gminy
----	--	-------------	---------	--------------

IX. WSKAŹNIK ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Z dokonanych ustaleń wynika, że na koniec 2002 r. wskaźniki zrównoważonego rozwoju w Gminie Młodzieszyn przedstawiały się następująco:

Tabela 8. Wskaźniki zrównoważonego rozwoju dla gminy Młodzieszyn

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wielkość
1.	Ilość mieszkańców	5642
2.	Powierzchnia	117,1km ²
3.	Zasoby dyspozycyjne wody – według obliczeń szacunkowych	bd
4.	Suma zasobów eksploatacyjnych ujęć z utworów czwartorzędowych (aktualnie wykorzystywanych)	1804
5.	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej	84,5
6.	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej	Brak sieci kanalizacyjnej
7.	Wykorzystanie dobowej zdolności produkcyjnej oczyszczalni ścieków	Brak oczyszczalni
8.	Zużycie wody do celów konsumpcyjnych na 1 mieszkańca m ³ /rok	bd
9.	Ilość ścieków komunalnych wytworzonych w gminie na 1 mieszk. m ³ /	0
10.	Ilość przyłączy kanalizacyjnych	0
11.	Ilość przyzagrodowych oczyszczalni ścieków	bd
12.	Ilość przyłączy wodociągowych	771,0
13.	Ilość surowców wtórnych odzyskanych w przeliczeniu na 1 mieszk. Mg/rok	W roku 2004 rozpoczęto selektywną zbiórkę odpadów
15.	Udział lasów i gruntów leśnych w ogólnej pow. gminy i miasta	28,5
16.	Ilość wytworzonych odpadów na 1 mieszkańca w kg/rok	136,5
18.	Powierzchnia gminy i miasta objęta ochroną konserwatorską przyrody	ok. 65%

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich oraz gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2002 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z kolejnymi zmianami). Zasadniczym celem funkcjonowania funduszy jest wspieranie przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy stanu środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działania określa II Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe.

Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem działalności Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Dofinansowaniem objęte są przedsięwzięcia o znaczeniu priorytetowym z punktu widzenia Polityki Ekologicznej Państwa, Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej oraz zobowiązań międzynarodowych Polski, a także przedsięwzięcia ujęte w listach priorytetów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W dziedzinie ochrony powierzchni ziemi, obejmującej ochronę środowiska przed odpadami, za priorytetowe kierunki inwestowania uznane są:

- rozwój i wdrażanie technologii zapobiegających powstawaniu odpadów oraz zapewniających ich minimalizację w procesach produkcji,
- kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych i przemysłowych,
- rekultywację terenów zdegradowanych,
- oszczędzanie surowców i energii,

co w szczególności odnosi się do przedsięwzięć ujętych w programach:

- likwidacji uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwiania odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórki i wykorzystania olejów przetworzonych,
- przeciwdziałania powstawaniu i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

O dofinansowanie ze środków Funduszu mogą się ubiegać:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- przedsiębiorcy,
- administracja państwowa,
- jednostki szkolnictwa wyższego,
- jednostki organizacyjne ochrony środowiska,
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje),
- osoby fizyczne.

Warunki udzielenia dofinansowania są następujące:

- przedsięwzięcie spełnia kryteria wyboru przedsięwzięć ustalonych przez Narodowy Fundusz,
- wniosek spełnia wymagania formalne,
- udokumentowano pełne pokrycie planowanych kosztów przedsięwzięcia,
- wnioskodawca wywiązuje się z obowiązku uiszczania opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu,
- przedsięwzięcie określone we wniosku o udzielenie dofinansowania nie zostało zakończone,
- zostało zapewnione zabezpieczenie zwrotu udzielonego dofinansowania i innych należności Narodowego Funduszu,
- została zawarta umowa cywilno – prawna określająca warunki dofinansowania, zgodnie z wzorem stosowanym w Narodowym Funduszu.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Zasadniczym celem funkcjonowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej jest wspomaganie działalności w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej o znaczeniu i zasięgu regionalnym (wojewódzkim). Zakres działalności, na którą mogą być przeznaczone środki z wojewódzkich funduszy określa ustawa *Prawo ochrony środowiska*. Obejmuje on między innymi:

- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- zapobiegania lub usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności wojewódzkich funduszy, w tym realizacji programów ochrony środowiska.

W Funduszu obowiązują następujące formy dofinansowania:

- pożyczki,
- dotacje,
- dopłaty do kredytów bankowych.

Dominującą formą pomocy finansowej ze środków Funduszu są oprocentowane pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Istnieją możliwości częściowego umorzenia udzielonych pożyczek.

Dotacje mogą być udzielane na proekologiczne zadania inwestycyjne i modernizacyjne realizowane przez jednostki sfery budżetowej, jednostki samorządów i inne jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty i kultury.

Powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Środki gromadzone w powiatowych i gminnych funduszach są generalnie przeznaczone na wspomaganie ustalonych przez radę powiatu lub radę gminy przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym związanych z ochroną powierzchni ziemi, integrującą zadania ochrony przed odpadami. Cele wydatkowania wymienionych środków określa ustawa *Prawo ochrony środowiska*, a sposób dysponowania - ustawa *o finansach publicznych*¹.

2. Fundacja EkoFundusz

Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, mających istotne znaczenie w skali kraju lub regionu, a uznanych za priorytetowe przez społeczność międzynarodową. Za cel przyjęto także ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów-donatorów oraz stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

W statucie EkoFunduszu jako priorytetowe uznano pięć dziedzin ochrony środowiska, a mianowicie:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminację niskich źródeł ich emisji,
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochronę zasobów wody pitnej,
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi,
- ochronę różnorodności biologicznej,
- gospodarkę odpadami i rekultywację gleb zanieczyszczonych.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji. Dotację mogą uzyskać jedynie projekty dotyczące inwestycji bezpośrednio związanych z ochroną środowiska, znajdujące się w fazie wdrożeniowej.

Z pomocy EkoFunduszu mogą korzystać:

- przedsiębiorcy,
- samorządy,
- inne podmioty (instytucje charytatywne, wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne itp.) nie będące przedsiębiorcami w myśl ustawy Prawo o działalności gospodarczej, to jest (Dz. U. Nr 101, poz. 1178).

3. Inne fundacje

- Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie,
- Environmental Know-How Fund w Warszawie,
- Europejski fundusz Rozwoju Wsi Polskiej Counter-par Fund w Warszawie,
- Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej,
- Polska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Program Małych Dotacji GEF,
- Projekt Umbrella.

4. Fundusze ekologiczne Unii Europejskiej

Fundusze Strukturalne

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej zaistniała możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a także finansowania inwestycji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Ramy przedsięwzięć inwestycyjnych finansowanych w przyszłości ze wspomnianych funduszy określa Narodowy Plan Rozwoju (2004—2006).

Źródła finansowania związane z odpadami zostały określone w Sektorowym Programie Operacyjnym Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dokument określa kierunki i wysokość wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych oraz jako podstawa inwestycji z Funduszu Spójności.

W ramach Narodowego Planu Rozwoju w zakresie gospodarki odpadami wsparcie będzie przeznaczone w pierwszej kolejności na:

- budowę, rozbudowę i modernizację składowisk odpadów komunalnych,
- system selektywnej zbiórki odpadów,
- recykling i odzysk odpadów komunalnych,
- system zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Powyższe kierunki realizowane będą głównie w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionu oraz Sektorowego Programu Operacyjnego Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna.

Równoległe z realizacją sektorowych programów operacyjnych i programu regionalnego realizowane będą duże projekty współfinansowane z Funduszu Spójności. W ramach tego sektora nastąpi wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, mające na celu stworzenie systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W ramach tego priorytetu będą realizowane działania, służące stworzeniu zintegrowanego systemu gospodarki odpadami oraz działania związane z eliminacją zanieczyszczeń azbestem.

5. Banki, Inwestycje leasingowe

Banki najbardziej aktywnie wspierające inwestycje ekologiczne:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. – statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji proekologicznych
- Bank Gdański S.A.
- Bank Rozwoju Eksportu S.A.
- Polski Bank Rozwoju S.A.
- Bank Światowy
- Europejski bank odbudowy i Rozwoju

Instytucje leasingowe finansujące gospodarkę odpadami:

- Towarzystwo Inwestycyjno-Leasingowe EKOLEASING S.A.
- BEL Leasing Sp. z o.o.
- BISE Leasing S.A.
- Centralne Towarzystwo Leasingowe S.A.
- Europejski Fundusz Leasingowy Sp. z o.o.

XI. Uwarunkowania realizacji programu

Program ochrony środowiska dla gminy Młodzieszyn realizowany będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące w Polsce przepisy prawne, które w swej treści są zgodne z przepisami UE. Przewiduje się

również konieczność dostosowania Programu do przyszłych zmian w prawodawstwie. Program w swych założeniach jest zgodny z II Polityką ekologiczną państwa, Polityką ekologiczną państwa na lata 2004 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 oraz Programem ochrony środowiska powiatu sochaczewskiego.

Dla zrealizowania zadań określonych w programie ochrony środowiska niezbędne będzie pozyskanie środków zarówno z budżetu Gminy jak i z innych źródeł, takich jak:

- pożyczki z WFOŚ i GW,
- Fundusze strukturalne,
- pożyczki bankowe

Niewielkie znaczenie w realizacji programu będą miały środki finansowe gromadzone na koncie GFOŚiGW. Umieszczając w Programie zadania trzeba było określić ich wartości wykonania. Większość ustaleń wartościowych przyjęto jako szacunkowe. Dla zdecydowanej większości przyjętych zadań opracowywane są lub będą projekty budowlane, pozyskiwane pozwolenia na budowę oraz sporządzane kosztorysy inwestorskie. Faktyczne wartości robót ustalane będą w oparciu o procedury przetargowe. Zakłada się, że około 60% wartości zrealizowanych zadań pokrywana będzie ze środków zewnętrznych.

Fundamentalne znaczenie w realizacji Programu ochrony środowiska w gminie Młodzieszyn mają:

- uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- weryfikacja i realizacja zasad utrzymania czystości i porządku w gminach,
- realizacja zasad zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
- ochrona obiektów cennych przyrodniczo ustalonych przez radę gminy.

Ważnym elementem realizacji Programu ochrony środowiska jest udział społeczeństwa na wszystkich etapach jego uchwalania i realizacji. Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska podpisana w 1999r. w Aarhus została ratyfikowana przez Polskę, a jej tekst został ogłoszony w Dz. U. Nr 78 z 2004 r. Oznacza to, że stanowi ona część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana. Art. 7 Konwencji nakazuje zagwarantowanie udziału społeczeństwa w przygotowaniu planów i programów mających znaczenie dla środowiska. Dotyczy to również Programu ochrony środowiska dla gminy Młodzieszyn.

XII. Wdrażania i monitoring programu

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem wdrażania polityki ochrony środowiska w gminie. Oznacza to konieczność monitorowania zmian zachodzących w gminie poprzez regularne ocenianie stopnia jego realizacji w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań, przyjętych celów, a także ustalania rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Ostatnim elementem tej analizy jest ustalenie przyczyn ujawnionych rozbieżności. Cykliczność oceny zakłada okres dwóch lat. Niezależnie od tego, monitorowanie Programu odbywać się będzie poprzez roczną ocenę wykonania założonego na wskazane działania budżetu. Należy przyjąć, że aktualizacja polityki długookresowej odbywać się będzie co cztery lata.

Za realizację Programu ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami dla Gminy Młodzieszyn do roku 2010” odpowiedzialny jest Wójt Gminy Młodzieszyn, który ma do dyspozycji kadrę urzędników zatrudnionych w Urzędzie Gminy.

Aby zaplanowane zadania mogły zostać zrealizowane, w okresie poprzedzającym wykonawstwo muszą dobrze być przygotowane. Pozwoli to na ubieganie się o niezbędne wsparcie finansowe z WFOŚiGW oraz Unii Europejskiej.

W rozdziale IX opracowania przedstawiono tabelę, w której ujęto podstawowe wskaźniki zrównoważonego rozwoju gminy. Powyższe wskaźniki, jako wyjściowe, posłużą do oceny realizacji Programu w okresach konieczności sporządzania raportów. Dopuszcza się także wprowadzanie coraz to nowych wskaźników w miarę rozszerzania dostępnych danych o środowisku. Zewnętrznym monitoringiem oceny wdrażania Programu będzie działalność prowadzona przez WIOŚ – Delegaturę w Płocku, który bada poszczególne komponenty środowiska.